

SUSTABDĖ PRASIVERŽUSIUS KOMUNISTUS

VAIKŲ BALIONAI NEŠA ŽINIAS Į LIETUVĄ, LENKIJĄ, VENGRIJĄ

Pavergtų kraštų gyventojai atidžiai skaito informacijas apie Vak. Europos atstatymą

FRANKFURT, Vokietija, rugs. 1 d. — Paskutinėmis dienomis gana smarkus vėjas, šiaurės Europoje pučia iš vakarų į rytus, davė progos pavergtų kraštų gyventojams patirti tikslines informacijas apie Vakarų Europos valstybių, gavusių pagalbą pagal Marshallo planą, gerokai sustiprėjusį ūkį. Demokratinės valstybės nepajėgė pralaužti geležinės uždangos, bet šiomis dienomis joms padėjo vėjas.

Ekonominio bendradarbiavimo administracija suruošė parodą apie JAV teiktą paramą karo metu nukentėjusioms Europos valstybėms. Paroda pamarginta pėdos dydžio įvairios spalvos balionais (pūslėmis), kurias vaikai mėgsta nešiotis. Šia balionai skrysi nuo kitų tuo, kad ant jų buvo atspausdintos žinios apie Europos ūkio atstatymą ir gerus jo rezultatus. Pasiekimai buvo pajavinti tikslomis statistikos žiniomis. Parodos lankytojai galėjo pasirinkti helijum prileistus balionus ir paleisti į rytus. Dauguma taip ir padarė.

GAUNA ATSAKYMUS IS ĮVAIRIŲ VALSTYBIŲ

Pasirodo, kad vėjas minėtus balionus nunešė į visą eilę komunistų pavergtų kraštų.

Žmonės, turėję progos pagauti balionus ir skaityti jų nešamas žinias, rašo į Marshallo plano administraciją.

Laiškai gauti iš Lietuvos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir Rytų Vokietijos.

KOMUNISTAI LABAI PASIPIKTIŲ BALIONAIS

Pavergtų kraštų kraštų komunistai labai pasipiktinę vėjo nešamais balionais.

Berlyne leidžiami komunistų dienraščiai sako, kad "vakarų imperialistai" apleidžia atspausdintus atvirukus nuodingomis bakterijomis ir leidžia į rytus. Komunistų spauda taip pat įtikinėja savo skaitytojus, kad tie patys "imperialistai" balionais bando vėjo sroves, kad vėliau žinotų, kaip leisti nuodingas dujas.

Retas Rytų Europos gyventojas tiki šiais komunistų plepalais.

SURUSINTOS VISOS RYGOS GATVĖS

Pranešimai iš Rytų Europos sako, kad beveik visos Rygos gatvės jau surusintos.

Pirmomis Rygos okupacijos dienomis visa eilė svarbesnių gatvių gavo sovietiškus vardus. Bet paskutinėmis dienomis atėjusios instrukcijos įsakė miestą visai surusinti.

Svarbiausios gatvės pavadintos bolševikų vadų vardais. O mažesnės gatvės gavo sovietų generolų ir komunistų partijos obasių vardus.

Įkalbinėja amerikiečius pasiduoti

TAEGU, Korėja. — Amerikos karo vadovybė bando sučiupti komunistą, kuris iš kalnų sako politines kalbas kareiviams.

Kartais jis ištisas valandas gražia angliška kalba įtikinėja kareivius, kad nekariautų, me-

"NAUJIENŲ"

raštinė atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos dienos, sekmadienį uždaryta.

TWA lėktuvo įgulos nariai. Lėktuvas nukrito ir susidaužė Egipte, netoli nuo Kairo. Žuvo 55 asmenys, kurie tuo lėktuvu skrido.

RYTŲ VOKIETIJOJ KOMUNISTAI PRADĖJO NAUJĄ "ČISTKĄ"

Šalina "Amerikos šnipų bendradarbius", prieš rusus nusiteikusius pareigūnus

BERLYNAS, rugs. 1 d. — Rytų Vokietijos komunistų policija šiomis dienomis pradėjo didelę "čistką". Iš partijos išmesti šeši įtakingi pareigūnai.

Vienas išmestas savo laiku buvo politbiuro narys, o 4 užėmė atsakomąsias valdžios vietas.

Komunistų kontroliuojamos "socialistų vienybės" laikraštis "Neues Deutschland" sako, kad vieni išmesti už bendradarbiavimą su "Amerikos šnipais", o kiti — už parodymą prieš rusus nukreiptų jausmų.

ISMESTAS EISLERIO BENDRADARBIS

Pirmon eilėn iš partijos išmestas Paul Merker, agrikultūros ministerijos sekretorius. Pavarytas Leo Bauer, vyriausias Berlyno radijo stoties pranešimų redaktorius.

Išmestas Bruno Goldhammer, Rytų Vokietijos propagandos ministerio Gerhardt Eislerio pavaduotojas.

Tiktai dabar aiškėja, kodėl pats Eisleris neišrinktas į politbiurą. Pasirodo, kad artimiausieji jo bendradarbiai jau seniai buvo įtariami. Pasakojama, kad ir ant paties Eislerio krinta įtarimas.

PAVARTAS GELEŽINKELIŲ TVARKYTOJAS

Policija išmetė iš partijos Willi Kreikemeyerį, vyriausią sovietų zonos geležinkelio direktorių.

Dar išmesti Maria Weiterer ir Leo Ende. Pastarasis savo laikui buvo vyriausias "Neues Deutschland" redaktorius, o paskutiniu metu jis redagavo komunistų draugams skiriamą laikraštį. Nė vienas išmestasis neturi teisės balsuoti.

Iš partijos išmesti Wolfgang Longhoff, Bruno Fuhrmann, Hans Teubner ir Walter Beling, bet jiems leista dirbti valstybės įstaigose.

Malik laukia naujų instrukcijų

LAKE SUCCESS, N. Y. — JAV pozicija Kinijos atžvilgiu nustebino Maliką, jis nežino, kas daryti. Malik manė, kad

JAV nesutiks svarstyti komunistinės Kinijos skundo dėl Formozos. Jis buvo tikras, kad višai nenorės kalbėti apie Mandžiūrijos bombardavimą.

Pasirodo, kad Warren Austin sutiko leisti saugumo tarybai tyrinėti JAV poziciją dėl Formozos. Be to, Austin vakar pažino, kad vienas JV lėktuvas galėjo įkristi į Mandžiūrijos teritoriją ir išmesti bombas prie sienos esančiame aerodrome.

Warren Austin pasiuntė laišką komunistų vadui Mao Tse-tungui, kuriame praneša, kad JAV yra pasiruošusios ištirti šį klausimą. Jei kaltinimai pasitvirtins ir bus nustatyti nuostoliai, tai JAV sutinka juos atlyginti. Šis žingsnis paliko Maliką be vairo. Be to, Kinija neturi pagrindo stoti kovon.

Kerta miškus ilgais piūkiais

HUNGRY HORSE, Mont. — S. L. Wixson ir John Trisdale sugalvojo naują būdą dideliems miško plotams kirsti. Galingais Dieselio traktoriais jie kerta mišką žymiai greičiau negu bet kas iki šio meto naujausiomis mašinomis sugebėjo jį kirsti.

Valdžiai paskelbus varžytines miškams kirsti, šiuo dviejų vyrų bendrovė sutiko atlikti darbą dviem milijonais dolerių pigiau negu kitos bendrovės. Jos apsupa stora 1,800 pėdų ilgio vieta — piūklu parinktą plotą, pritaisto traktorius ir pradeda kirsti. Prie vietos įtaisytas puspenktos tonos sverias skritulys, kad piūklas nešokinėtų.

Medžiai krinta, kaip dalgiu kertami rugiai. Mišką verčia žmogaus žingsnio greičiu. Du traktoriai į 4 valandas iškirto 200 akrų tankaus miško.

Krašto apsaugos departamentas paskelbė, kad JAV karo jėgos neteko 9,800 karių. 503 žuvo mūšiuose, 2,400 dingo be žinios, o kiti yra sužeisti. Dingusieji gali būti nelaisvėje.

Vėliausios žinios

—Vakar vakare kongresas priėmė įstatymą, kuris duoda prezidentui didelę galią ūkio reikalams tvarkyti. Prezidentas turės teisę kontroliuoti kainas ir algas. Manoma, kad prezidentas jį pasirašys.

—Aviacijos gen. Orwell Anderson pareiškė, kad JAV turėtų imtis prevyvinio karo prieš Sovietų Sąjungą. Jam atrodo, kad penkerių dienų laikotarpyje JAV lakūnai galėtų sunaikinti penkis "sovietų atomų tinklus". Tiktai panaikinus dabartinę sovietų valdžią būtų galima kalbėti apie taiką.

—Aviacijos vadas gen. Hoyt Vandenberg tuojau suspendavo gen. Anderson. Pastarasis neturėtų teisės daryti panašių pareiškimų. Amerikos aviacija bus naudojama tik taikos tikslams, bet ne karams. Gen. Vandenberg sako, kad vyriausybė, o ne kariškiai nustato valstybės politiką.

—CIO elektros darbininkai paskelbė streiką "General Electric" bendrovei, reikalauja naujos darbo sutarties.

—Korėjos ambasadorius vakar pasakė kalbą saugumo tarybai. Jis prašė visas valstybes neiteikti pagalbos šiaurės Korėjai ir suvaldyti užpuolikus. Jam atrodo, kad Jungtinių Tautų nariai gali tai padaryti.

—Pirminkas Gladwyn Jebb patvarkė, kad saugumo taryba susirinkis ateinantį antradienį, 3 val. po pietų. Jis priminė, kad Kašmiro klausimas bus svarstomas.

—Korėjos ambasadoriui padarius pareiškimą, saugumo taryba dabar pradės svarstyti Korėjos klausimą. Rugpjūčio mėnesį Malikas neleido Korėjos ambasadoriui kalbėti, bet šandien jis kalbėjo.

—Pirminkui paprašius Korėjos ambasadorių prie stalo, Malikas tuojau prašė balso. Gladwyn Jebb nekreipė jokio dėmesio į sovietų atstovą, kol Korėjos ambasadorius neužėmė vietos prie stalo. Tiktai vėliau Malikas gavo balsą. Jis norėjo uždrausti korėjiečiams būti posėdyje, ginčai ėjo kelias valandas, bet galų gale ambasadorius turėjo progos pateikti įrodymus apie agresiją.

—JAV atstovai išdalino saugumo tarybos nariams pasiūlymą sudaryti tarptautinę komisiją Kinijos skundui ištirti. JAV nori, kad Indija ir Švedija pasiųstų atstovus į komunistų Kiniją ir ištirtų visą reikalą.

AMERIKIEČIAI VĖL UŽĖMĖ RYTE PRARASTĄ HAMAN MIESTĄ

Komunistai ėjo ant minų, jose žuvo, kad kiti kareiviai galėtų mestis į mūšį

TOKIO, Japonija, rugs. 1 d. — Šiandien ryte priešas pradėjo seniai ruoštą puolimą, jam pavyko keliose vietose pralaužti frontą, bet vakare amerikiečiai sugebėjo stabilizuoti pralaužtas linijas, o vietomis priešas atstumtas į senas pozicijas, sako šandien vakare paskelbtas gen. MacArthur štabo pranešimas.

Šiandien priešas kovon metė 50,000 vyrų. Priešakinius dalinius lydėjo Rusijos gaminti tankai ir artilerija. Naktong upės ruože priešui pavyko pralaužti linijas 17 vietų. Waegwan fronto ruože komunistai pasistūmė pirmyn iki 7 mylių. Priešas smarkiai puolė ir Masan ruože, jie okupavo Haman miestelį.

Amerikos karo vadovybė yra susirūpinusi naujai pradėtu puolimu. Nustatyta, kad pafrontėje priešas turi paruošęs dar kelias divizijas, kurias bet kuriuo momentu gali paleisti į mūšį. Korėjoje esančios Jungtinių Tautų jėgos yra pasirūšusios gintis, jų

daugiau, ir jos geriau ginkluotos.

Priešas buvo pasiruošęs sprendžiamam žygiui. Amerikos kanuolės šūviui pavyko užmušti komunistų pulko vadą. Iš paimtųjų jo dokumentų ir žemėlapių

matyti, kad įsakyta pasiekti Pusano uostą. Vietomis priešas pralaužė fronto linijas, bet iki Pusano dar liko keliolika mylių.

Komunistai buvo siunčiami tiesiog į mirtį. Pietų fronte jie buvo varomi tiesiog į minų laukus. Pirmieji būriai žuvo, bet jie išsprogdino minas. Tada pro saugius laukus buvo siunčiami ginkluoti daliniai. Juos pasitiko artilerija ir kulkosvaidžiai. Haman srityje kulkosvaidininkams teko tiesiog šienautė šienauti, pafrontėje susidarė didžiausios lavonų krūvos.

Vakare padėtis buvo žymiai pagerėjusi. Pohango fronto ruože Pietų Korėjos kariai atėmė iš komunistų Kigye miestelį. Pietų fronte amerikiečiai sumušė prasiveržusį priešą ir vėl išlaisvino Haman miestelį. Taegu frontas stabilizuotas. Priešas persikėlė per upę, bet dabar jis naikinamas iš visų pusių.

Amerikos aviacija vykusi padėjo kariams naikinti puolantį priešą. Niekad lakūnai neišmetė tiek daug bombų pačioje pafrontėje. Apskaičiuojama, kad šandien priešui padaryti nepaprastai dideli nuostoliai. Žuvusiems jam teks skaičiuoti tūkstančius.

BRITAS JEBB PIRMININKAUJA SAUGUMO TARYBOJE

Pietų Korėjos ambasadorius tuojau buvo paprašytas dalyvauti posėdyje

LAKE SUCCESS, N. Y. — Šiandien ryte britų atstovas Gladwyn Jebb paėmė pirminkavimą saugumo taryboje.

Pirmiausia jis pareiškė, kad rugpjūčio mėnesį paskelbtus Jakov Maliko patvarkymus jis skaitys negaliojančiais, nes pastarasis tiktai trukdęs saugumo tarybos darbą.

Gladwyn Jebb tuojau pakvietė Pietų Korėjos ambasadorių dalyvauti saugumo tarybos posėdyje. Šis nutarimas buvo padarytas liepos mėnesį, bet Malikas atsisakė jį vykdyti.

BLIAURISI SOVIETŲ KALTINIMAI

Jebb panaudojo progą pareikšti savo pasibaurėjimą sovietų atstovo iškeltais kaltinimais prieš demokratinę Graikijos vyriausybę.

Jebb pareiškė, kad sovietų valdžia laiko milijonus savo piliečių vergų stovyklose, kad dažnai ji ištisas tautas galvijų vagonais išsiunčia į Sibirą, kad visas jos gyvenimas yra paremtas vergų stovyklomis ir slapta policija.

Tuo tarpu tos pačios vyriausybės atstovas turi drąsos kaltinti kitą vyriausybę dėl politinių persekiojimų. Jebb pridėjo, kad taitai yra žemas ir pasibaurėtinamas žingsnis.

SIŪLĖ IŠBRAUKTI GRAIKŲ KLAUSIMĄ

Gladwyn Jebb vėliau pridėjo, kad saugumo taryba neturi teisės svarstyti Maliko kaltinimų, nes tai būtų kišimasis į Graikijos vidaus reikalus. Jebb

pridėjo, kad Malikas šį klausimą pasiūlė vien tik propagandos sumetimais.

Jungtinių Tautų rudens sesijoje bus svarstomas Graikijos klausimas. Ten sovietų valdžia turės progos vartyti propagandą ir kartoti kelis kartus čia iškeltus kaltinimus.

Jebb pareiškė, kad jis išbrauks iš saugumo tarybos dienotvarkės Maliko įrašytą kaltinimą Graikijos vyriausybei. Šios dienos posėdyje Malikas reikalavo, kad būtų į saugumo tarybos posėdį pakviestas ir šiaurės Korėjos atstovas, bet kitų valstybių atstovai priešinosi.

RUSAI NEBUVO KINJOS PASIENYJE

Sovietų atstovas reikalauja ištirti Kinijos komunistų skundą dėl Amerikos lakūnų bombardavimo.

—Ar sovietų atstovas buvo prie Yalu upės, kai įvyko incidentas? — klausia Jebb. — Jei sovietų atstovas ten nebuvo, tai iš kur jis žino, kad Kinijos "liaudies valdžios" kaltinimai yra pagrįsti?

Jie gali būti teisingi, bet jis nieko apie juos nežino. Jis tikrai bando sukelti nuotaikas prieš amerikiečius. Jebb mano, kad saugumo taryba turėtų ištirti komunistų kaltinimus.

Firmadienį — Darbo Diena — NAUJIENOS NEIŠEIS, ofisas bus uždarytas.

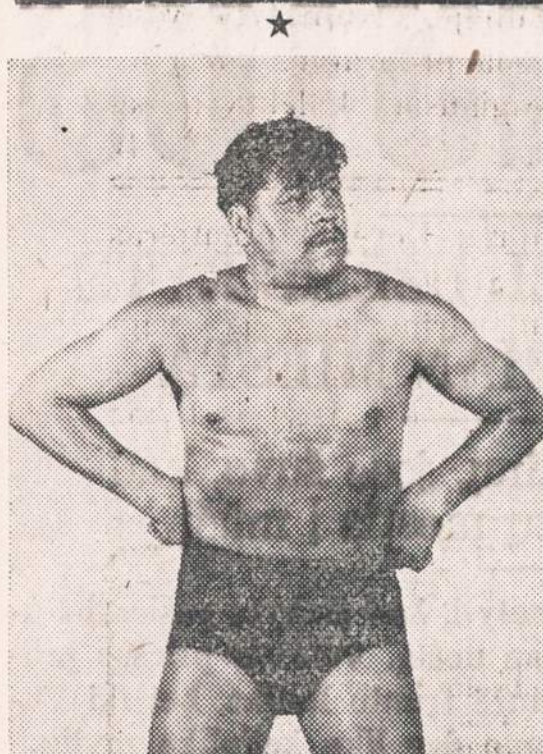
JAUNIMO ŠOKIAI SU EUROPIETIŠKA MUZIKA

KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ - ŠEŠTADIENĮ - SEKMADIENĮ - TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 WEST 23RD PLACE, CHICAGO 8, ILLINOIS

Pradžią 8 val. vak. — Įžanga 50c. — Susirinkimams, pobūviams, vestuvėms rezervuokite didžiąją ar dvi mažesnes sales TREMTINIŲ NAMUOSE.

Tel. Virginia 7-8711.

SPORTAS

JUOZAS VINČA CHICAGOJE

Prieš porą mėnesių iš tremties atvyko į Ameriką p. Juozas Vinča, plačiai žinomas lietuvių tarpe atletas. Atvyko jis į Ameriką antru kartu. Pirmą kartą jis čia atvyko 1929 m. kaip vienas labiausiai pasižymėjusių Europos boksininkų. Šį kartą jis atvyko kaip Europos laisvųjų imtynių (amerikoniškų) čempionas.

Paviešėjęs apie trejetą savaičių Detroito pas savo bičiulį Vas. ūkonį, Vinča atvyko į Chicago ir čia su didžiausiu atsidėjimu treniravosi Karolio Poželos atletikos klube (3142 So. Halsted St.). Treniravosi jis pirmom imtynėm, kurios įvyks Rainbo arenoje (4836 N. Clark St.) trečiadienį, rugsėjo 6 d.

PROGRESS KRAUTUVĖS

PECIALI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MATTACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKU BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valandą vakarė iš stoties WGES, 5000 watts—1390 kil.

Gimė šiauliuose

Juozas Vinča yra kilęs iš šiaulių (Gubernijos dvaro). Ten jis gimė, ten užaugo, ten ir pradėjo domėtis boksu. Nuo pat jaunų dienų jis pasižymėjo tvirtu kūno sudėjimu ir nepaprastu pajėgumu. Dar visai jaunutis būdamas, jis įsirašė į klubą ir pradėjo treniruotis kaip boksininkas. Per kelis mėnesius nebuvo nė vieno klubo nario, kuris būtų galėjęs prieš jį atsilaikyti.

Kaipo geriausias klubo boksininkas jis dalyvavo visos Lietuvos bokso rungtynėse Kaune ir laimėjo pirmą vietą. Netrukus po to jis laimėjo Pabaltijo valstybių bokso meistro titulą (laimėjo bokso rungtynes Rygoje ir Taline).

Atvyksta į Ameriką

Rodosi, 1929 m. Amsterdame įvyko visos Europos bokso rungtynės. Dalyvavo jose ir Juozas Vinča, laimėdamas antrą vietą. Rungtynių pažiūrėti buvo atvykę ir keli amerikiečiai promoteriai (rungtynių rengėjai). Vinča jiems krito į akį ir jie tuoj jį užangažavo.

Tais pat metais Vinča atvyko į Ameriką ir čia per trejus metus išgyveno kaip profesionalas boksininkas. Vieni laikų jo globėju ir manadžeriu (biznio tvarkytoju) buvo Jack Sharkey (Žukauskas), O Jack Sharkey, kaip žinia, buvo laimėjęs sunkiojo svorio boksininkų čempionatą.

Buvo priverstas iš bokso pasitraukti

Nors kaip boksininkui Vinča ir nebūgali sekėsi, tačiau vis dėlto iš tos sporto srities jis buvo priverstas pasitraukti. O tai atsitiko dėl to, kad besiboksuojant lužo jo dešinės rankos riešo kaulas. Po keturių mėnesių ranka sugijo, bet kai bandė bokuotis, tai ir vėl sužeidė rankos riešą. Pagaliau jis įsitikino, jog bokso sportas neina jam į sveikatą.

Tarnavo jūros policijoje

Kurį laiką Vinča tarnavo jūros policijoje Klaipėdos krašte. Tuo pačiu metu viename klube jis ėjo ir bokso instruktoriaus pareigas. Kai visai įsitikino, jog bokuotis daugiau jau nebegalės, tai jis perėjo į imtynių sportą. Pasitaikė taip, kad į Europą buvo atvykęs Karolis Požela (aplankė jis ir Lietuvą). Poželos raginamas, Vinča rimtai susidomėjo imtynėmis: tiek laisvosiomis (amerikoniškomis), tiek graikų-romėnų stiliumi.

Imtynių srityje Vinča greit pradėjo pasižymėti. Ir tai ne stebėtina: jis tikrai yra vyras

ir iš stuomens ir iš liemens (6 pėdų ir 2 colių ūgio ir seviria 240 svarų).

Laimi pirmenybę turnyruose

Europoje yra priimta rengti vadinamieji turnyrai. Suvažiuoja geriausi įvairių šalių imtynininkai į kokį didesnį miestą ir maždaug vieną mėnesį dalyvauja rungtynėse. Kas laimi daugiausia taškų (nugali didesnį skaičių imtynininkų), tam ir tenka pirmą vietą.

Vinča tuose Europos turnyruose labai pasižymėjo. Jis dalyvavo Rygoje, Taline, Pra-joje ir kituose Europos miestuose iki pat atvykimo į Ameriką.

Laimėjo laisvųjų imtynių čempionatą

Kaip ir kiti tūkstančiai lietuvių, taip ir Vinča, bolševikams antru kartą besitartinant, pasitraukė iš Lietuvos. Iš pradžių pateko į tremtinių stovyklą. Po kurio laiko jis kaip imtynininkas pradėjo važinėti po įvairius miestus bei dalyvauti imtynių turnyruose. Sekėsi jam labai gerai. Pagaliau visos Europos geriausių imtynininkų turnyre jis laimėjo pirmą vietą. Vadinasi, laimėjo Europos čempiono titulą.

Pirmas pasirodymas

Ir štai trečiadienį Juozas Vinča (jis yra vadinamas "didžiuoju Vinča") pirmą kartą pasirodys Chicago imtynių arenoje. Kas bus jo oponentas, tai jis ir pats nežino. Imtynės, kaip jau buvo minėta, įvyks Rainbo arenoje, 4836 N. Clark St. Pradžią 8:30 val. vakaro.

Reikia manyti, kad susirinkis nemažas būrys lietuvių padrąsinti savo tautietį. Tai bus Vinčos pirmieji žingsniai Amerikoje imtynių srityje, todėl padrasinimo jis bus tikrai reikalingas.

Tautos Šventės minėjimas

Rugsėjo 9 dieną, 7:30 val. vakare Chicagoje, 6130 So. Wolcott Av., Lindblom High School salėje, yra ruošiamas Tautos šventės minėjimas. Minėjime bus pasakytos svarbios kalbos Nepriklausomos Lietuvos atstovų ir centrinių Amerikos lietuvių organizacijų vadų bei bus priimtos atitinkamos rezoliucijos.

Minėjime bus rimta ir graži programa, kurią atliks A. Steponavičienės mergaičių choras, solistas Algirdas Brazis (Chicago lietuvis operos solistas), solistė P. Bičkienė ir kiti, vadovaujami A. Kučino.

Į minėjimą įėjimas bus su pakvietimais, kurie yra siuntinėjami Chicago lietuviams pagal turimus adresus. Negavusieji pastu pakvietimų į Tautos šventės minėjimą juos galės įsigyti prie įėjimo.

Į minėjimą einantieji yra prašomi pasaukti nemažiau 50 centų lietuvių šalpos reikalam.

Europoje dar yra pasilikę apie 400 lietuvių tremtinių ligonių, kurie negali atvažiuoti į Ameriką. Tiems nelaimingiesiems mūsų tautiečiams yra reikalinga pagalba. Tam tikslui Chicagoje yra suorganizuotas Balfo vajuos komitetas, kuris ruošiasi praveisti vaju į rinkliavą (Tag-Day) gatvėse.

Komitetas prašo Chicago lietuvių dalyvauti Tautos šventės minėjime.

Bronius Budginas,
Balfo vajuos vadovas

AR JI BUS...

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENOS KARALAITĖ???

P-lė Mary Anne Gurrister
4325 So. Campbell Ave.

AR JI LAIMĖS... "Happiness Tours", pilnai apmokėtas aštuonių dienų atostogas į Eureka Springs, Arkansas, Crescent Hotel?

P-lė Mary Anne Gurrister dalyvauja konkurse dėl "American Lithuanian Day Queen" Karalaitės titulo, sekmdienį rugsėjo 10 dieną, Justice Park Garden, Archer ir Kean Aves, kurį rengia Šaltimiero Radio Klubas.

Gražuolės siūskite paveikslus į Saltimieras Radio Club, 6322 So. Western Ave., Chicago. Dailė turi būti tarp 18 ir 25 metų amžiaus, netekėjusios, ir Lietuviškos kilmės. Rinkimo dienoje, apsiųskite išvešėjais rūbais.

Skaitykite "Naujienas" kasdien. Bus talpinami ir kitų Gražuolių paveiksai.

LABAI MALONI NAUJIENA

Trečiadienio rytą per radiją buvo paskelbta, jog Amerikos lietuvių šiaurės Korėjoje numetė lapelius, kuriuose buvo pasakyta, kad Amerikos ginkluotos jėgos užims visą Korėją. Užims tam, kad komunistai būtų išvyti ir žmonės turėtų teisę praveisti laisvus rinkimus.

Tai labai linksma žinia. Jei Amerika praves ten laisvus rinkimus, tai komunistai neturės mažiausios progos tuos rinkimus laimėti. Korėjos gyventojų tarpe jie tesudaro tik mažą žą nuosimtį. Laisvosios rinkimuose komunistai niekur negali atsilaikyti. Į valdžią jie paprastai įsigauja su šautuvais rankose. Vadinasi, viešpatauja tokiomis pat priemonėmis kaip Capone (Kaponė) genė prohi-bicijos laikais.

Tačiau, kaip sakoma, kiekvienas šuo turi savo dienas. Atėjo jau ir bolševikams "sudna diena" civilizuoto pasaulio akyse. Amerika išvys raudonuosius gensterius iš Korėjos ir jos žmonėms suteiks progą laisvai išrinkti sau valdžią bei savarankiškai gyventi.

Jei Lietuvoje žmonės galėtų laisvai balsuoti ir laisvai kandidatus pasirinkti, tai bolševikai tesurinktų nedaugiau kaip 3-4 nuosimčius. Lietuvos žmonės "liaudies valdžią" pasiūstų šunims šeko pauti. Tas pat atsitiktų ir kituose bolševikų pavergtuose kraštuose, neišskiriant nė pačios Rusijos.

Amerika jau neteko kantrybės ir ėmėsi priemonių raudonajam siaubui suvaldyti. Kaip "kiekvienas šuo turi savo dienas", taip ir bolševikai "tas dienas" turėjo. Jų siautėjimui artinasi galas. Ilgai ėmė Amerikai suprasti, kas per paukščiai yra tie bolševikai, bet pagaliau suprato. O tuo galima tik pasidžiaugti, nes tai reiškia, kad aušra pradeda brėksti visoms pavergtomis tautomis.

Dan Kuraitis.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Anglų spauda apie lietuvių dailės parodą

Chicago "Tribune" pereinio sekmdienio laidoje meno kritikė Eleanor Jewett savo vedamame meno skyriuje paminėjo lietuvių tremtinių dailės parodą, kuri dabar tebėra Chicago Historical society patalpose Lincoln Parke.

Metusi keletą bendrų bruožų apie parodą, ji plačiau apibūdina tiktai grafiką Paulių Augių, bet nepamini nė vieno kitų parodai atstovaujančių menininkų. Nė žodžio apie tapybą, kuri vis dėlto yra būdinga ir jdomi. Pvz. Kasiulis, Galdikas, Vizgirda ir kiti tapytojai šioj parodoj labai gražiai pasiskleidę. Viktoras Petravičius taip pat dekoratyvine grafika gausus ir jdomus. Prof. Adomo Varno žinomųjų rašytojų portretai jdomūs. Tarp kita ko ji sako:

"Lietuvių tremtinių dailės paroda Chicago Historical society patalpose, North Ave. ir Clark St., yra originali, dekoratyvė ir jdomi. Suprantama, yra jdomu, kad darbas buvo atliktas tremtinių stovyklose Vokietijoje. Menininkai, rusų išvyti iš savo tėvynės, rado prieglaudą amerikiečių militarinės valdžios globoje. Tarp kitų menininkų yra Paulius Augius, kuris sukomplektuoja primityvizmą su liaudies menu savo "Žemaičių Kalvarijoje".

Baigdama ji pamini, jog paroda tęsis iki spalio mėn. 1 d. Šeptetys.

Apie Suvalkiečių Mišrųjį Chorą

Mūsų choras kas metą vasaros laiku atostogauja tris mėnesius — birželio, liepos ir rugpjūčio. Šią vasarą choro nariai vienur ar kitur buvo išvykę atostogauti. Mrs. O. Chelis su šeima atostogavo Michigane, Mrs. I. Apke Detroito ir Kanadoj, U. Zemaitienė Detroito, P. Lapenis Wisconsin, P. Mališauskienė Fox Lake, J. Skupas Wisconsin, Kur kiti buvo, jų choristei neteko sužinoti. Ir pp. Valukai praleido tris savaites Wisconsin. O mūsų mokytoja ponė Onutė Metriks su savo dukrelėmis Josephine ir Margaret praleido kelias savaites pas savo mamytę gražioj Californijoje, Los Angeles mieste. Kurios teko susitikti choro narius, visi atrodė gerai pailsėję.

Turim rengtis vėl prie dainų, nes choras numato pastatyti šį rudenį operetę "Nastutė". Tai graži, visticis jaudinanti operetė. Čia turėsime įdėti daug darbo, kad tinkamai atvaizduotume šį gažų veikalą. Bet turint tokią gabią mokytoją, niekas nebus per sunku atlikti. Mūsų mokytoja p. O. Metriks mūsų gerai pažino per praeitą dešimtį metų ir žino, ar mes galime, ką galime ir ko negalime. Taigi truks luš, bet operetė bus.

Visiems choro nariams tenka įsidėmėti, kad pamokos prasidės rugsėjo mėnesį. Laikas ir diena bus pranešta spaudoje. Jūsų choristė

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šlap ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei išituks, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas CEntal 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kune ir jūsų kraujyje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktį dažnai turite keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakai patinę, vartokite

ZOLI ARBATA SANTAS NO. 101
Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų zoli arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.

Užsakymus su pinigais adresuokite taip:

SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

PLANINGAS

TAUPYMAS

VISUOMET

MOKA GERUS

DIVIDENDUS

PRADEKITE

TAUPYTI

ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—Virginia 7-7477

Atviros Kojų Žaidzos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galitė to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagalbė daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gimimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

Garsinkitės "NAUJIENOSE"

Ieva Povaitis gėlėse

"Naujienų" kaimynai Povaitiai laiko Eagle restoraną adr. 1745 S. Halsted St. Ponia Ieva Povaitienė rugpjūčio 30 d. gimtadienio proga nuo draugų gaavo nepaprastai daug puikių rožių, gladiolų ir kitokių gėlių. Jų restoranas skendi gėlėse. N.

Telefonas LAfayette 3-4151

DR. JOSEPH F. MEUS

OPTOMETRIST

3982 ARCHER AVENUE

CHICAGO 32, ILLINOIS

VALANDOS: 10:00 ryto—6:00 popiet

Pirmad. ir Ketv. 10 ryto—9:00 vak.

DR. E. MARKUNAS

Lietuvis Optometristas

Akiniai taipgi pataisomi.

6859 SO. WESTERN AVE.

Valandos: trečiadienį, penkt. ir šeštadienį: 10:00 ryto—6:00 popiet

pagal susitarimą.

Ofiso telefonas WALbrook 5-6859

Rez. telefonas: Diversey 8-0165

Dr. R. P. Lukus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akių Pritaikymas

ir Lęsenų Pataikymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WALbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien

išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas

jūsų garantavimas.

Palengvina akių įtempimą, kuris

esti priežastimi galvos skaudėjimo

svaigimo arba aptemimo, nervu-

tumo, skaudama akių karštį, atitai-

s trumparegystę ir tolgaregystę.

Prirengia teisingai akinius. Visuo-

se atsitikimuose egzaminavimas da-

romos su elektra. parodant ma-

žiausias klaidas. Speciali atida at-

kreipiama į mokyklos vaikus.

Važiuoja į namus.

Val: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v.

Serdomis iki 6 valandos vakaro.

o Nedėlioj pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitailo-

mos be akinio. Kainos pigiau kaip

pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.

Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras

MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-

taiso kreivas akis be operacijos,

turi modernius instrumentus akių

bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių

trūkumų; 35 metų praktika paleng-

vina akių tyrimą, kuris atliekamas

su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys asaroja ar niežti,

negalite sule iveriti į adatą, akys

bijo aštrios šviesos; neižiūrėte skel-

tyti, uželkit pasitarti pas Dr. Michel

—nieko nekaunus.

Antras aukštus.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas YArds 7-6616.

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro

Geras naturnavimas.

Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1329

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso

Ofisas ir Akių Dirsutvę

3401 SO. HALSTED STREET

kampus 34th Street

Valandos nuo 10 iki 12, nuo 6 iki 8

Trečiadieniais nuo 10 iki 12.

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p.

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė Šaknis

(Musk Roots) auga

ir Lietuvoje, ir ten

jį vadina begaline,

nes niekas nėra su-

radęs jos galo. Prieš

200 metų Lietuviai

gydydavosi Begaline Šaknimi

nuo aziatiškos choleros, nuo vi-

sokių karščiavimų drugini, nuo

vidurių uždegimų ir altiuosavi-

mui surakintų ir neveiklių sana-

rių. Begalinė gera nuo visokių

nervų ligų, nuo gelligės, nuo

isterijų; kiti vartoja begalinę ir

nuo nuomario ir paraližiaus.

Pasidaryk begalinės arbatos ir

gerk. Prisiūnčiam į jūsu namus.

(“ELTOS” ŽINIOS)

3—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—ŠEŠTADIENIS, RUGSĖJO 2, 1950

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu:
Metams \$9.00
Pusei metų 4.50
Trims mėnesiams 2.25
Vienam mėnesiui .90
Chicagoje per išnešiotojus:
Savaitei .25
Mėnesiui .90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsienioose:
Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500. Pinių reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Darbo Žmonių Šventė

Rugsėjo 4 d. bus švenčiama Jungtinėse Valstybėse metinė "Labor Day" — darbo žmonių diena.

Šią šventę nutarė įsteigti pirmiausia dailidžių (carpenters) unija savo 1882 m. suvažiavime New Yorke, ir New Yorke pirmą kartą Labor Day buvo švenčiama tų metų rugsėjo 5 d.

Dvejais metais vėliau ją priėmė Amerikos Darbo Federacijos konvencija. O 1894 m. JAV kongresas išleido įstatymą, kuris pavertė Labor Day tautine švente.

Samuel Gompers, kuris buvo Am. Darbo Federacijos prezidentas nuo jos įsikūrimo iki savo mirties, pasakė, kad šita darbo žmonių šventė skiriasi nuo visų kitų švenčių. Visos kitos šventės yra daugiau ar mažiau susijusios su karais ir mūšiais, su vienu žmonių pavergimu kitais žmonėmis, su godumu ir galios troškimu, su garbės pasiekimais vienos tautos, kovojančios prieš kitą.

"Darbo žmonių diena", sakė Am. Darbo Federacijos prezidentas, "nėra pašvęsta jokiam asmeniui, gyvam arba mirusiam; jokiai sektai, lyčiai, rasei arba tautai. Ji yra pagrįsta aukščiausiais žmoniškumo principais."

Amerikos darbininkų šventė neturėjo tos revoliucinės prasmės, kurią įgijo Europos darbininkų šventė. Pirmoji Gegužės, įsteigta 1889 m. Skirtumas kilo iš to, kad daugumoje Europos šalių darbininkams nebuvu pripažinta laisvė, kuria naudojami Amerikos darbininkai. Darbininkams tenai reikėjo pirma išsikviesti sau politines teises, ir daugelyje valstybių kova galėjo būti laimėta, tik-tai pakeitus jų konstitucinius pagrindus, t. y. revoliucijos keliu.

Amerikos darbo žmonių diena buvo pašvęsta poilsui, pramogoms ir pasilinksminimui. Europos Pirmoji Gegužės buvo pašvęsta kovai: kovai už 8 valandų darbo dieną ir socialinį saugumą — ir už politinę laisvę.

Darbo laikas šiandien yra įstatymais reguliuojamas tiek Amerikoje, tiek Europoje. Socialinio saugumo įstatymai yra įvesti visuose civilizuoto pasaulio kraštuose. Daugumoje kitų šalių šitie darbininkų laimėjimai buvo įgyti sunkių, dažnai net kruvinių kovų keliu, o Jungtinėse Valstybėse darbininkai juos gavo taikiu būdu, beveik kaip dovana.

Mažiau kaip prieš dvidešimt metų patys Amerikos Darbo Federacijos vadai dar sakė, kad valdžia neprivalo kištis į darbdavių ir darbininkų santykius ir net smerkė valstybinę pašalpą bedarbiams, kaip "pažeminantį laisvam žmogui" dalyką.

Todėl Labor Day Amerikoje ir dabar yra pirmoje vietoje poilsio ir pasilinksminimo diena. Vienas jos steigėjų buvo, kaip minėjome, Samuel Gompers. Šiomet su-kanka 100 metų nuo jo gimimo. Pirmadienį, švenčiant darbo žmonių dieną, bus pagerbtas jo atminimas.

Garsinkitės "NAUJIENOSE"

LIETUVIŲ KALBOS TURTO RINKI-

MAS IR STUDIJAVIMAS

Rašo PROF. VACLOVAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Grynai praktiškam reikalui Motiejus Pranas Martynaitis (Marčinskis) 1833 m. išspausdino *Grammatyką polską dla litwinów, uczących się języka polskiego*. Ji buvo skiriama Užnemunės mokykloms ir išspausdinta Suvalkuose — pirmoji lietuviška knyga. Užnemunėje išleista. Jau 1856 m. Martynaitis buvo paruošęs ir jos antrą leidimą, bet mirtis sutrukdė jos išleidimą, ir ji tebuvo išspausdinta 1861 m. Motiejaus Prano broliavaikio kunigo Antano Martynaičio-Marčinskio (gimęs 1821 VI 21 ir mirusio po 1880 m.), tuo laiku buvusio Varšuvos dvasinės akademijos profesorius, o paskiau ir vicerektorius. Antanas Martynaitis, spausdinamas savo dėdės gramatiką kiek pakeistu vardu, — "Grammatika arba spasabas išsimokymo lenkiskos kalbos" — kartu ją žymiai išplėtė. Iš Varmijos vyskupijos atvykęs pranciškonas Simanas Grosas (gimęs apie 1772 m. ir miręs 1835 IV 5), gyvendamas Lietuvoje, daugiausia Kretingoje, keliasdešimt metų, puikiai pramoko lietuviškai, 1835 m. buvo pabaigęs lietuvių kalbos gramatiką — *Kalbrieda*

Praplėstos Darbininkų Teisės Vokietijoje

Vakarinės Vokietijos federalinė vyriausybė paruošė įstatymo sumanymą, kuris suteikia darbininkams plačias teises pramonės įmonių vedime (manadžmente). Federalinis parlamentas (Bundestag), be abejonės, jį patvirtins.

Pagal šią įstatymą darbininkų komitetai dirbtuvėse svarstys bendrai su dirbtuvių vedėjais klausimus, liečiančius socialinę gerovę, darbininkų pašalinimą ir priėmimą, taip pat ir technikos bei gamybos dalykus. Visos dirbtuvės, kurios samdo bent 5 darbininkus, ir žemės ūkiai, kurie samdo ne mažiau kaip 10 darbininkų, skirs vieną trečdajį narių įmonių direktijoje. Kilus nesutikimui tarp darbdavių ir darbininkų, bus sudaromos arbitracijos komisijos iš lygaus skaičiaus vienos ir antros pusės atstovų.

Tai labai stambus žingsnis industrinės demokratijos kryptim. Vakarinė Vokietija, reikia neužmiršti, yra demokratinė valstybė. Kaip toli yra nuo jos atsilikusi rytinė, bolševikų okupuotoji Vokietija, kur darbininkai neturi teisės nei laisvai organizuotis politiškai (pvz. socialdemokratų partija visai uždrausta), nei turėti nepriklausomų nuo valdžios profesinių sąjungų!

O Rusijos "darbininkų rojuje", darbininkas yra baudžiamas kalėjimu, jeigu jisai du kartu pavėluoja bent 10 minučių ateiti į darbą.

A P Ž V A L G A

ATSAKYMAS Į MALIKO SKUNDĄ

Baigdamas savo pirmininkavimo terminą J. T. Saugumo Taryboje, Sovietų delegatas Jakov Malik pasiūlė įdėti į Tarybos darbotvarkę rugsėjo mėnesiui, tarp kitų dalykų, Sovietų Sąjungos skundą prieš Graikijos valdžią dėl jos tariamų žiaurių represijų prieš opozicinius elementus ir nežmoniškų elgimosi su politiniais kaliniais.

Nelaukdamas, iki Saugumo Taryba jo pasiūlymus apsvaistys ir nutars, ką su jais daryti, Malikas paruošė rezoliuciją, pasmerkiančią Graikijos valdžią, ir išdalino jos nuorašus J. T. nariams.

Prieš šią netvarkingą jo elgesį aštriai užprotestavo D. Britanijos delegatas Sir Gladwyn Jebb. Jisai nurodė toliau, kad tas Maliko skundas yra visai ne vietoje, nes Jungtinės Tautos neturi jokios galios kištis į Graikijos ar kurios kitos nepriklausomos valstybės vidaus reikalus (jeigu jie ne liečia tos valstybės tarptautinių įsipareigojimų arba tarptautinės taikos).

Pažymėjęs faktą, kad Rusijos delegatas bando panaudoti tą žioplą skundą prieš Graikiją savo propagandai, Sir Gladwyn storai užtepė Malikui ir jo bosams Kremliuje. Jie skundžiasi, kad Graikija žiauriai elgiasi su politiniais valdžios priešais — o ką daro Sovietų Rusijos valdžia savo krašte?

"Atstovai šalies, kuri laiko milijonus savo tautiečių vergu darbo stovyklose neapsakomai pasibaisėtinos"

sąlygose — kuri ne kartą išgabendavo visus tam tikrų sričių gyventojus gyvulių peizaizais į Sibirą — kurios vi-sas gyvenimo būdas yra paremtas slaptosios - policijos rekrutuotu vergu darbu — šitokios valdžios atstovai smerkti kitas valdžias dėl jų tariamų nusikaltimų politinių kalinių atžvilgiu, tai maždaug toks pat šlykštus reginys, kaip kad Sėtonas reikėtų pasipiktinimą nuodėme."

Čia visai teisingai britų atstovas iškėlė aikštėn begalinę Sovietų valdžios veidmainin-gumą.

Rusijoje žmonės neturi jokių politinių teisių. Savo politinius priešus ir net tuos, kurie nėra atlikę jokio nusikaltimo, valdžia areštuoja, kankina, laiko vergu darbo stovyklose arba tiesiog žudo. Tačiau tos kruvinos tirionijos atstovai kelia protestus dėl "laisvės varžymo" ir politinių valdžios priešų persekiojimo kitose šalyse!

Tokios begėdiškos veidmainybės dar nėra matę pasaulis.

KO NORI GENERALAS MACARTHUR?

Gen. MacArthuro laiškas Užsienio Karų Veteranų konvencijai, kurį prez. Trumanas liepė jam atšaukti, sukėlė daug triukšmo. Trumano administracijos priešai rėkia, kad prezidentas varžas žodžio laisvę, neduodas patriotiniams armijos vadams informuoti visuomenę apie krašto saugumo reikalus. Republikonų vadai, kaip matyt, stengsis šią "MacArthuro incidentą"

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Gresia ir grasina

Mūsų spaudoje — ir jau ne nuo vakar dienų — kas žingsnis užtiksi klaidingai šiose lytse rašant "nosines" raides: *gresia, grąsina, grąsino*...

Reikia rašyti *gresia*, kaip kad rašome *dvesia*; vadinasi, *gresia*: *grėšė*: *grėsti* = *dvesia*: *dvėšė*: *dvėsti* = *teskia*: *tėškė*: *tėkšti* ir t.t.

Taip pat ir iš šio žodžio išvesta lytis *grasina*, *grasinti*... turi būti rašoma su *a*, ne su *q*, kaip ir *dvasina*, *dvasinti* rašome su *a*.

Šias rašybos klaidas nesunku būtų iš mūsų periodinės spaudos išvesti, jei bent laikraščių korektoriai teiktųsi pažvelgti į rašybos vadovėlius arba į tų pačių laikraščių kalbos skyrelius...

Pabaltiečiai, ne baltiečiai

Pabaltijo gyventojus turime vadinti *pabaltiečiais*, bet ne *baltiečiais*, kaip ne kartą spaudoje parašoma. Taip jau ir buvo beįprantama rašyti. *Baltiečiai* būtų *Baltijos* gyventojai. Bet *Baltija* mes jūrą, ne prie jos esantį kraštą vadiname, tad ir jo gyventojų nedera *baltiečiais* vadinti.

Bet jau kas kita yra *baltai* (be priesagos *-ietis*): tai pirmiausia tam tikra indoeuropiečių šaka, kuriai priklauso lietuviai, latviai (taip pat išnykusieji prūsai, kuršiai, sėliai, žiemgaliai...). Kai kurios tautos ir kitus Pabaltijo gyventojus vadina *baltų* vardu. Vokiečiai *baltai* kartais dar vadina ir Pabaltijo vokiečius.

S. MESKUITIS

UŽKULISINĖ AMERIKA

(Tęsinys)

Dėl vienuotės įrengimo idėjos tenka dėkoti vokiečiui Heinrich Himmeler. Atskirai nuo kalėjimo, visai prie upės pakraščio matėsi akmeninis pastatėlis. Jo apylinkėse susidėjo iš vienos anklodės ir visuomet stovinčio kibiro su vandeniu. Žiemos metu temperatūra čia dažnai nukrenta žemiau nulio, o vasarą upės drėgmė padėtį nedaug tepagerina, tuo labiau, kad čia niekada neapsilidoma.

Prieš geležines duris, visai palubėje buvo įrengtas mažytis, virbais užpintas langelis. Nubastuosios čia nieko kito ne lieka daryti kaip susisukti į anklodę ir drebėti per išstisias dienas ir naktis belaukiant pusę kepalėlio duonos. Reguliarus maisto davinsy atnešamas tik kas trečią dieną.

Būdamas kalėjime dažnai praedavau pro tą akmeninį pastatuką; visą laiką maniau, kad ši patalpa naudojama kai kuriems namų apyvokos įrankiams laikyti. Kartą, būdamas už, aš pareiškiau, kad Jungtinės Valstybės neturi absoliučiai jokių ambicijų šitos salos atžvilgiu ir mes nesiekiamo jokios specialios pozicijos arba privilegijos Formozoje...

Aišku, kad gen. MacArthuro norai yra visai nesuderinami su šituo Amerikos valdžios nusistatymu. Washingtonas galėtų juos paremti, tik tai sulauždamas savo prisąduos *Kinijai ir savo duotą žodį Jungtinėms Tautoms*.

Armijos generolas, žinoma, neturi teisės reikalauti, kad valdžia pakeistų savo politiką, nes politika nustato civilinė vyriausybė, o ne kariuomenė. Juo labiau jisai neturėtų teisės eiti į visuomenę ir agituoti už savo politiką.

Keistai elgiasi republikonų vadai, kurie tą MacArthuro išsiokimą teisinga.

prie upės išgirdau moters riksmą. Nustebusi pažiūrėjau į mane lydėjusią matroną. "Žinoma", ji paaiškino, "tai vietutė. Ta žuvelė iš čia išėjusi nemėgins daugiau bėgti. Mes tai vadiname 'ledo dėže'. Ją įrengti sumanymas kilo iš Amerikos kariuomenės pavyzdžio. Buvo prieita išvados, jei vyrams tas galima tai kodėl moterims nepamėginti..."

9.

Aš labiausiai nustebau kai sužinojau, kad ir turtingųjų valstybių kalėjimuose buvo lygiai ta pati tvarka. Dažnas amerikietis net nepagalvoja, kas darosi čia pat jo užkam-baryje. Įvairių organizacijų atstovės lankydamos kalėjimus (su rūpestingai parinktomis vadovėmis) stebėjosi imponuojančių švarumui, moderniškais pastatais ir malonionomis, inteligentiškomis matronomis. Tokiu atveju vizitatorės susidaro teisingą įspūdį apie pastatus ir prižiūrėtojas, kurios tam reikalui specialiai paskiriamos, bet viešnios nemato kas viduje darosi. Jos net neįsprendžia, kad kalėjimo viršininkė, rekomendacijų sistema ir įsisenėjusių taisyklių taip supančiota, kad turi elgtis dažniausiai ne pagal savo norą. Dažniausia ji pastatoma gudriųjų politikierių, kurie norėdami dalinai pridengti viduje vykdomas niekšybes, parenka garbingą asmenį. Ji negali nei reformų daryti, nei atsisistatyti, nes jautresnės širdies moterys žino, kad pastaroju atveju kalinėms bus dar blogiau.

(Bus daugiau.)

ŠALTAS RUGPIŪTIS

Šiomet rugpiūtis šaltas. Žemiausia mėnesio temperatūra buvo rugp. 21 dieną, kada termometras terodė 46°. Tikrai dvi dienas šilimos buvo 90°.

Lezuve Zemaityszka — ir buvo ją įdavęs net spausdinti, bet, gal dėl autoriaus mirties, ji išspausdinta nebuvo. Beveik ligi antrojo Pasaulinio karo šis rankraštis buvo saugojamas Kretingos vienuolyno bibliotekoje. Tuo pačiu laiku dominikonas Dominikas Sukevičius (gimęs 1782 m. ir miręs 1849 m.) rinko medžiagą savo *Zodiniui Lietuviškos kalbos*, nors medžiagą jam ėmė daugiausia iš spausdintų šaltinių. Jo buvo pagaminti keli autentiški maždaug 1831, 1835 ir 1848 m. nuorašai. Du nuorašai buvo išsaugoti ligi antrojo Pasaulinio karo, bet jų nė nemėginta spausdinti. Dominikonas Juozas Čiulda (gimęs 1796 m. ir miręs 1861 V 30) 1855 m. parašė *Krėtkie pomysty o prawidlich gramatycznych języka żmudzkiego oraz uwagi nad mitologią litewską*. Rankraštis vyskupo Valančiaus buvo pasiūstas Vilniaus spausdintininkui lenkui Zavadzkiui, bet šis jo neišspausdino; rankraštis vėliau pateko į Lenkiją. Tiksliau nežinomi *Andruskevičius* ir *Jumskio* žodynai dingo be pėdsakų; šiek tiek pastarojo ištraukų išliko tik Kašarauskio užrašuose. Biržiečio Kazimiero Kristupo *Daukšos* (gimęs 1800 m. ir mirusio 1858 m.) lietuvių lenkų kalbos žodynas, matyti, dingo pas jo sūnų Edvardą Jokūbą. Jau 1858 m. "Kronika Wiadomości Krajowych" mini kunigo Fortunato *Ciechanovskio* (gimęs 1832 ar 1824 m. ir mirusio 1882 IX 30) ruošiamą lietuvių kalbos gramatiką, o 1859 m. Vilniaus vyskupas A. Krasiński rašė vyskupui Valančiui, kad tokią gramatiką

jis pavedęs parašyti tam pačiam Ciechanovskui. Jos likimas nežinomas. Taip pat yra dingęs ir didžiulis žodynas *Surinkimas musu kalbos zodziu del busen-ko kanakuomet Lietuwiszko zodynio*, kurį keliasdešimt metų rinko Kazaniaus universiteto proefsorius Andrius Morkus *Ugenskis* (gimęs 1816 IV 27 ir miręs 1870 X 7/19) ir kuris apėmė daugiau kaip 100,000 žodžių, nors ir jis buvo renkamas daugiausia iš literatūros, nes Ugenskis, žymiausias savo gyvenimo darai gyvendamas Rusijoje, buvo nutraukęs tiesioginį sąlytį su svarbiausiu žodyninio turto šaltiniu, su lietuvių liaudimi. Ugenskis, be to, rusiškai paskelbė ir vieną lietuvių kalbotyros straipsnį. Pagaliau reformatų kunigas Karolis *Nerlichas* paliko plačią, bet nebaigtą ir vėliau dingusią lietuvių kalbos gramatiką. Kunigas Ambraziejus *Kašarauskis* (gimęs 1821 m. ir miręs ištremime 1880 XII 14/26) 1859 ir 1862 m. Vilniuje lenkiškai išspausdino dvi lietuvių kalbos studijėles, kurios kad ir neprilygo analoginėms studijoms, pasirodžiusioms Mažonoje Lietuvoje, bet toli prašoko panašius Didžiosios Lietuvos kalbinių diletantų bandymus. Dar ir Mikalojus *Akelaitis* (gimęs 1829 XII 5 ir miręs 1887 IX 26), prieš emigruodamas į Prancūziją, rinko lietuvišką kalbinę medžiagą, kurią paskiau sunaudojo savo neišspausdintam lenkiškam lietuviškam žodynui, apėmusiam 300 lankų, o jam mirus, 1890 m. iš jo palikto rankraščio buvo išspausdinta jo lenkiška "Grammatyka języka litewskiego". Žodynams

medžiagą rinko taip pat Daukantas ir Ivinskis. Lietuvių lenkų kalbos žodyną, pavadintą "Liucine", nuo Vitebsko gub. Liucino miestelio vardo, parašė ir kunigas Gasparas *Chmieliauskas* (gimęs apie 1825 m. ir miręs 1889 III 17/29), bet ir jis dingo, lygiai kaip ir latvių lietuvių kalbos žodynas, kurį buvo parašęs buvęs Kauno dvasinės seminarijos kapelionas kunigas Antanas *Mackevičius* (gimęs 1822 m. ir miręs 1892 VII 13/25).

Iš tos trumpos apžvalgos, kuri neapėmė visų rašytinių lietuvių kalbos žodynų ir gramatikų, matyti, kad vienu ir tuo pačiu laiku daugelis žmonių dirbo visiškai analoginį darbą, bet dažniausia jo negaudavo nei pabaigti, nei išspausdinti, o tuo tarpu gyvoji lietuvių kalba vis labiau ir labiau nutoldavo nuo savo senovinių formų, kurių kitos ir išnyko, nebedamos nei užfiksuotos, nei išaiškintos, ir tuo būdu padaryta didelė skriauda ne tik lietuvių kalbos mokslui, bet ir ypač bendrajai lyginamajai kalbotyrai. Tik spaudės draudimo metu šiek tiek pavyksta lietuvių kalbos tyrinėjimą ir patiens lietuviams pastūmėti pirmyn, ypač darbais Antano Juškos, Antano Baranausko, Kazimiero Jauniaus, Jono Jablonskio, vėliau ir Kazimiero Būgos; kuriais paskiau pasekė, skindami ir savarankiškus keliuos, jaunesnieji kalbininkai. Bet jų darbų nagrinėjimas jau išeina iš senosios lietuvių knygos istorijos ribų.

(Bus daugiau.)

Kilikevičius pasislėpė už moterų sijonų

Geležinkeliečių streikas

Jau, tur būt, girdėjote, kad šiuo metu visoje Kanadoje vyksta geležinkeliečių streikas. Rugpjūčio 22 d. traukiniai visoje Kanadoje sustojo.

Pas mus dabar įprastas dalykas klausiti:

— Kaip tave streikas palietė?

Jei kas iš gerb. skaitytojų panorėtų pastatyti tokį klausimą man, tai turėčiau atsakyti, kad mane streikas kol kas mažai palietė — svarbiausia, nuo pirmadienio nebegaunu „Naujienu“.

Dalykas toks, kad Kanados paštas pirmos rūšies siuntas (laiškus) išvežinėja orlaiviais ir automobiliais, bet visai nepristatinėja antros rūšies siuntų (laikraščių).

Tačiau yra streiko daug rimčiau palietusių žmonių, kai kurios žmonės dėl medžiagos stokos jau priverstos mažinti darbą ar visai sustoti. Jei streikas kiek ilgiau užsitęs, padėtis gali pasidaryti visai katastrofiška.

Kaip pranešimai sako, kai kuriose nuosaukštinėse Kanados vietose trūksta maisto, Montrealyje jau prandėtas racionuoti cukrus. Padėtį kol kas gelbsti efektingai suorganizuotas sunkvežimių transportas, bet yra pavojus, kad gali pri-trūkti gazolino.

Kaip iš spaudos pranešimų matyt, prieš streiko pradžią tarp bendrovių pasiūlymų ir uni-jų reikalavimų tebuvo li-kęs nedidelis skirtumas, bū-tent: vieno cento valandai skirtumas atlyginimo pakėli-me, vieno mėnesio skirtumas nuo kada turėtų būti įvesta 40 valandų darbo savaitę, vienu metų skirtumas tarp kontrak-to ilgumo...

Lietuvių konfe-rencija

Chicago's Lietuvių konferen-cijai lietus nepakenks

Konferencija įvyks rugsėjo 24 d. Lietuvių Auditorijoje 3123 S. Halsted St.

Už nuosirdų bendradarbiavi-mą ir sportišką susitaikymą su klūtėmis Chicago's parodoje Chicago's Lietuvių Taryba dėko-ja „Atėities“ ir Ralienės šokė-jams, tremtinių vyrų chorui, Iz. Motekaitienei, A. Kalvaitytei, V. Jakubėnui, S. Velbasui, I. Eidrigėvičiūtei, S. Kalvaičiui, J. Daužvardienei, „Naujienu“, „Draugui“, „Margučiai“, Sofi-jai Barcus.

Chicago's Lietuvių Taryba

Žodis kitas apie „Apšvietą“

Lietuvių Moterų Draugijos „Apšvietos“, kuri rengia savo pikniką rugsėjo 3 d. J. Liepos sode, arti Lietuvių Tautinių Ka-pinių, parengimai visuomet bū-na publikos gausiai lankomi. Ši moterų organizacija per ke-turiasdešimt trejus metus su viršum savo gyvenimo yra at-likusi kilnių darbų mūsų, lietu-vių, išeivijos tarpe. Nežiūrint to ilgo intensyvaus darbo, dar ir dabar moterų apšvietiečių energija neišsekusi, nors jau kai kurių ir galvelės truputį apšarmojusios. Jos su pasiryži-mu dirba ir dolerius aukoja Lie-tuvos laisvinimo reikalams, kad galėtų ištraukti mūsų brolius sesutes iš „tarybinės“ vergijos, dabar ten įvestos, prieš kurią viso civilizauto pasaulio darbo žmonės kovoja. Taigi apšvietie-čių darbai yra vertintini ir rem-tini.

Reporteris

Skaitykite „N-nas“

Šiuo metu yra šaukiamas nepaprasto posėdžio Kanados parlamentas, kuris gali už-drausti streikus kraštie gyvy-biniai svarbiose šakose, kaip kad čia yra uždrausti streikai policijai ir ugniagesiams.

Unijos šitokio uždraudimo, kur visi ginčai dėl atlyginimo ir darbo valandų būtų spren-džiami teismo, nenori ir atro-do, kad susitarimas bus pa-siektas pirma to.

Kanados tautinė paroda

Rugpjūčio 25 d. Toronte ati-daryta Kanados tautinė paro-da, kuri veiks iki rugsėjo 9 d.

Parodoje yra ir lietuvių sky-rius, kuriame dalyvauja su sa-vo audiniais bei kitais darbais dail. Tamošaitienė ir jos veda-mos dailės studijos mokinės.

Rugpjūčio 31 d. lietuviai pa-sirodys parodoje muzikos dien-os programoje. Dalyvaus mi-šrus choras, vedamas A. Nar-buto, ir tautinių šokių šokėjų grupė, vadovaujama Valiukai-tės.

Kilikevičius pasislėpė

Rugpjūčio 13 d. Montrealeio rusiškieji komunistai suruošė pikniką savo organui „Liau-dies Balsui“ paremti, kuris vietos lietuvių buvo piketuojamas.

Prie įėjimo į pikniką pike-tuotojai stovėjo su atatinka-mais plakatais ir draugo Sta-lino portretais. Tačiau įeiti į pikniką jie niekam nekludė, tik įspėjo einančiuosius, kieno piknikas čia yra, o tie, kurie nežiūrint įspėjimų vis dėlto ėjo, buvo nufotografuojami. Prie pikniko aikštės buvo įrengtas garsiakalbis, per kurį aikštėje susirinkusiems buvo pasakyti keli tiesos — kurios jų vadai taip nemėgsta ir pa-

prastai visai iškraipo — žo-džiai.

Šiaip piketavimas praėjo tvarkingai, tik į galą įvyko mažas incidentas. Tūlas Vili-mas (buvęs policininkas, bet iš policijos išmestas) užkabi-no vieną ukrainietį, tai ukrai-niečiai, kurių piknikas buvo greta, jį taip apkūlė, kad tu-rėjo būti nuvežtas į ligoninę.

Piknike buvo ir „Liaudies Bal-so“ administratorius K. Ki-likevičius, kuris, sako, visą laiką slėpėsi už moterų sijonų. Bet parvažiuojęs į Toronto Kilikevičius, matyt, šiek tiek atsigavo ir, užsidaręs „Liau-dies Balsui“ redakcijoje, net plūstis pradėjo...

Pačiame piknike dalyvavo apie 50 žmonių, tačiau Kili-kevičius iš kaž kur jų priskaitė net kelis šimtus. Ir suaukėjo jie „Liaudies Balsui“, rašo jis, \$500.

Apie tai, kaip tokios apva-lios sumelės suaukujamos ru-siškųjų komunistų metų pro-pagandai, savo laiku buvo ra-šyta spaudoje.

„Kurie buvo „Liaudies Bal-so“ piknike,“ rašo Kilikevičius, „ir kuriems teko susitikti su tais metais Amerikoje suvartoja-ma 500 milijonų medinių ir popieri-nių degtukų, arba daugiau kaip po bilijoną kasdien. Per mėnesį degtukams išleidžiama viduti-niškai 6 c. Nežiūrint to, kad da-bar yra vartojami žiebtuvėliai („benzinkos“) ir automobiliuo-se įtaisyti elektriniai „degtu-kai“, degtukų gamyba padide-jusi. O tai dėl to, kad, pradėjus moterims rūkyti, padaugėjo rū-kytojų skaičius.

Degtukai yra gaisrų priežas-tis. Rūkytojai toli gražu ne visi atsargūs. Važiotojai mėto de-gančias cigaretes pakeliuose, mišką uždegė. Kiti rūkydami užmiega, užsidega ir net žūsta. Padaugėjus „smokeriams“, V. B. Ambrose (Dėdė Pasakorius) lietuvių reikalas visų lietuvių reikalas, nes visų Amerikos lietuvių ekonominis pajėgu-mas didžia dalimi prisidės prie mūsų svarbiausio tikslo, mūsų tėvynės atdavimo ir jos sugriauto ūkio atkūrimo.

Tarp kitko, teko patirti, kad nedidelė dalis Amerikos lietu-vių prekybininkų kartais kaž-kodėl lyg vengia parodyti sa-vo lietuviškumą, manydami, kad tai gali pakenkti jų reika-lui. Toks galvojimas — gry-nas nesusipratimas.

Nepaslapstis, kad naujieji at-eiviai lietuviai — tremtiniai įneša nemaža gyvumo ne tik į Amerikos lietuvių kultūrą, bet ir ekonominį gyvenimą. Turint galvoje, kad šiuo me-tu vien tik Chicagoje jau pri-skaiciuojama apie 8,000 trem-tinių, kurių apie 5,000 dirba fabrikuose ir vidutiniškai kiekvienas jų uždirba apie \$180 per mėnesį, gaunasi į me-tus labai rimta suma pinigų, nel apie vienuolika milijonų dolerių. Tremtiniais, kaip naujakuriams, visko reikalin-ga pirkti ir jie mieliau perka pas lietuvių, kur gali lietuviš-ka susikalbėti, o taip pat lie-tuvių paremti. Tik, deja, dau-gelis lietuviškų prekybų, išsky-rus didesnes, kurios garsinasi, daugumai visiškai nėra žino-mos.

Iš kitos g pusės, tremtinių tarpe yra daug prityrusių pro-fesionalų, kurie galėtų gauti darbo savo profesijose pas lie-tuvius biznierių. Kaip pa-vyzdį galime paimti inžinie-rius, kurie galėtų dirbti pas kontraktorius. Be to, trem-tinių tarpe yra gabių agronomų, miškininkų ir daug kitokių profesionalų, o taip pat prity-rusių amatininkų.

Visas blogumas glūdi tame, kad vieni apie kitus nedaug težino ir nėra kur pasiteirauti. Sužinojimas gali būti tik at-sitiktinas. Šiam trūkumui iš-vengti reikalinga lietuviams turėti specialus vadovus, ku-

KASDIEN SUVARTOJAMA 125,000,000 DEGTUKŲ!

Būtų d'ėdelis gaisras, jeigu užkurtum 25 namus po 6 kam-barius. Degtukų gamintojai kas-dien tiek medžio suvartoja deg-tukams. Amerikiečiai kasdien suvartoja 125,000,000 medinių degtukų. Apskaiciuojama, kad vartojamo medžio degtukams gaminti užtektų kas savaitę 175 namų pastatymui po 6 kamba-rius.

Ne vien tik medis degtukams eina dūmais. Yra gaminami deg-tukai iš kartoninio popierio. Šiuos paprastai dalinama kaip reklamą knygučių forma. Juos užsisako firmos, kurios nori pasireklamuoti. Daugiau kaip 34,500 tonų popieriaus kas 24 valandos sudeginama. Viduti-niškai rūkas amerikietis suvar-toja 14 degtukų per dieną. Per metus Amerikoje suvartoja-ma 500 milijonų medinių ir popieri-nių degtukų, arba daugiau kaip po bilijoną kasdien. Per mėnesį degtukams išleidžiama viduti-niškai 6 c. Nežiūrint to, kad da-bar yra vartojami žiebtuvėliai („benzinkos“) ir automobiliuo-se įtaisyti elektriniai „degtu-kai“, degtukų gamyba padide-jusi. O tai dėl to, kad, pradėjus moterims rūkyti, padaugėjo rū-kytojų skaičius.

Degtukai yra gaisrų priežas-tis. Rūkytojai toli gražu ne visi atsargūs. Važiotojai mėto de-gančias cigaretes pakeliuose, mišką uždegė. Kiti rūkydami užmiega, užsidega ir net žūsta. Padaugėjus „smokeriams“, V. B. Ambrose (Dėdė Pasakorius) lietuvių reikalas visų lietuvių reikalas, nes visų Amerikos lietuvių ekonominis pajėgu-mas didžia dalimi prisidės prie mūsų svarbiausio tikslo, mūsų tėvynės atdavimo ir jos sugriauto ūkio atkūrimo.

Tarp kitko, teko patirti, kad nedidelė dalis Amerikos lietu-vių prekybininkų kartais kaž-kodėl lyg vengia parodyti sa-vo lietuviškumą, manydami, kad tai gali pakenkti jų reika-lui. Toks galvojimas — gry-nas nesusipratimas.

Nepaslapstis, kad naujieji at-eiviai lietuviai — tremtiniai įneša nemaža gyvumo ne tik į Amerikos lietuvių kultūrą, bet ir ekonominį gyvenimą. Turint galvoje, kad šiuo me-tu vien tik Chicagoje jau pri-skaiciuojama apie 8,000 trem-tinių, kurių apie 5,000 dirba fabrikuose ir vidutiniškai kiekvienas jų uždirba apie \$180 per mėnesį, gaunasi į me-tus labai rimta suma pinigų, nel apie vienuolika milijonų dolerių. Tremtiniais, kaip naujakuriams, visko reikalin-ga pirkti ir jie mieliau perka pas lietuvių, kur gali lietuviš-ka susikalbėti, o taip pat lie-tuvių paremti. Tik, deja, dau-gelis lietuviškų prekybų, išsky-rus didesnes, kurios garsinasi, daugumai visiškai nėra žino-mos.

Iš kitos g pusės, tremtinių tarpe yra daug prityrusių pro-fesionalų, kurie galėtų gauti darbo savo profesijose pas lie-tuvius biznierių. Kaip pa-vyzdį galime paimti inžinie-rius, kurie galėtų dirbti pas kontraktorius. Be to, trem-tinių tarpe yra gabių agronomų, miškininkų ir daug kitokių profesionalų, o taip pat prity-rusių amatininkų.

Visas blogumas glūdi tame, kad vieni apie kitus nedaug težino ir nėra kur pasiteirauti. Sužinojimas gali būti tik at-sitiktinas. Šiam trūkumui iš-vengti reikalinga lietuviams turėti specialus vadovus, ku-

KADA ŽEMĖ TOLIAU NUO SAULĖS?

Kaip žinome, saulė nuo žė-mės būna ne vienodam atstu-me. Nuotolis įvairuoja: nuo 93,000,000 iki 97,000,000 mylių. Bet ir tą pačią dieną saulė nuo žemės esti ne vienodam atstu-me. Vidurdienį saulė būna ar-čiau žemės, o vakare toliau. Kai saulė šviečia vasaros metu zeni-te, žemė būna arčiau saulės, o vakare toliau. Tai parodo ir matematinė perspektyva: juo daiktas arčiau, juo aukštesnis jis esti. O kai mūsų gyvenamoj vietoj žemė „apsiverčia aukš-tyn kojomis“ (naktis), tuomet žemė nuo saulės dar labiau at-i-tolsta. Panašiai atsitinka ir žie-mos metu, kai saulės spinduliai šviečia nuožulniai, o šiaurės aši-galio beveik neapšviečia.

Šis saulės nuotolis įvairuoja kai saulė sukasi aplink savo ašį.

SUSIKLAUSYMAS IR EKONOMINIS PAJĖGUMAS — LIETUVIŲ GERBŪVIO PAGRINDAS

Kas galėjo tikėti, kad pra-slinkus dviem tūkstančiam metų, po visą pasaulį išblaš-kyta ir daugel kartų persekio-ta ir naikinta žydų tauta, vėl atkurs savo nepriklausomą valstybę. Kokie gi faktoriai nulėmė žydų valstybės atkūri-mą? Į šį klausimą, reikia ma-nyti, visi nedvejodami atsaky-sime, kad tik jų vieningumas bei palaikymas vienas kito biz-niuose ir profesijose suteikė jų rankose didžius kapitalus, kas didele dalimi prisidėjo prie jų valstybės atkūrimo.

Šiandieną ir mes lietuviai atsidūrėme panašioje į žydų tautą padėtyje. Šimtai tūkstan-čių mūsų brolių ir seserų iš-tremta į Sibirą, kita gi dalis pergyvena didžiausios nevil-ties dienas ir, tik maža sauje-lė, kurių sudaro tremtiniai, iš-blaškyti po platų pasaulį. Lai-mei dalis tremtinių pateko čia, Amerikon, kur yra daug ener-gingų, sumanių lietuvių, pajė-gusių sukurti daug įvairių biz-nių, įgyti profesijų ir sukurti daug stiprių organizacijų.

Šiuo metu, daugiau, negu bent kada praeityje, mums rei-kalingas vieningumas visose srityse: kaip politinėje, taip ir ekonominėje.

Šio straipsnelio tikslas palie-si ekonominį vieningumą lie-tuvių tarpe.

Spaudoje jau nekartą buvo mestas šūkis „Savi pas Savus“. Įsisąmoninkime, kad juo dau-giau lietuvių atsiras prekybo-jie ar kitame biznyje, tuo dau-giau kapitalų atsiras lietuviš-kiems rankose, tuo daugiau lie-tuvių galės atrasti tinkamą darbo pas lietuvius.

Kaip tik dėlto, kas bando iš lietuvių prasimušti prekyboje, pagelbėjime jam, remkime jį. Prisimindami, kad kiekvieno lietuvių reikalas visų lietuvių reikalas, nes visų Amerikos lietuvių ekonominis pajėgu-mas didžia dalimi prisidės prie mūsų svarbiausio tikslo, mūsų tėvynės atdavimo ir jos sugriauto ūkio atkūrimo.

Tarp kitko, teko patirti, kad nedidelė dalis Amerikos lietu-vių prekybininkų kartais kaž-kodėl lyg vengia parodyti sa-vo lietuviškumą, manydami, kad tai gali pakenkti jų reika-lui. Toks galvojimas — gry-nas nesusipratimas.

Nepaslapstis, kad naujieji at-eiviai lietuviai — tremtiniai įneša nemaža gyvumo ne tik į Amerikos lietuvių kultūrą, bet ir ekonominį gyvenimą. Turint galvoje, kad šiuo me-tu vien tik Chicagoje jau pri-skaiciuojama apie 8,000 trem-tinių, kurių apie 5,000 dirba fabrikuose ir vidutiniškai kiekvienas jų uždirba apie \$180 per mėnesį, gaunasi į me-tus labai rimta suma pinigų, nel apie vienuolika milijonų dolerių. Tremtiniais, kaip naujakuriams, visko reikalin-ga pirkti ir jie mieliau perka pas lietuvių, kur gali lietuviš-ka susikalbėti, o taip pat lie-tuvių paremti. Tik, deja, dau-gelis lietuviškų prekybų, išsky-rus didesnes, kurios garsinasi, daugumai visiškai nėra žino-mos.

Iš kitos g pusės, tremtinių tarpe yra daug prityrusių pro-fesionalų, kurie galėtų gauti darbo savo profesijose pas lie-tuvius biznierių. Kaip pa-vyzdį galime paimti inžinie-rius, kurie galėtų dirbti pas kontraktorius. Be to, trem-tinių tarpe yra gabių agronomų, miškininkų ir daug kitokių profesionalų, o taip pat prity-rusių amatininkų.

Visas blogumas glūdi tame, kad vieni apie kitus nedaug težino ir nėra kur pasiteirauti. Sužinojimas gali būti tik at-sitiktinas. Šiam trūkumui iš-vengti reikalinga lietuviams turėti specialus vadovus, ku-

riame tilptų žinios apie visus lietuvių biznierių, profesio-nalus ir amatininkus.

Šiam reikalui jau yra įsikū-rusi iš vietos lietuvių ir trem-tinių korporacija, pavadinta „The Lithuanian Business and Professional Men's Corpora-tion, Inc.“ kurios tikslas ir yra patalpinti visus lietuvių biz-nierių, profesionalus bei ama-tininkus (amerikiečius ir trem-tinius) numatomame išleisti Amerikos Lietuvių Biznierių bei Profesionalų vadove.

Tokio vadovo išleidimas bus įmanomas tik tuo atveju, jei visi lietuviai biznierių, profesio-nalai bei amatininkai rem-s šį darbą, suteikdami apie sa-vę žinias ir sutiks būti įtrau-kiami į minėtą vadovą.

Minėtas vadovas bus leidžia-mas šūkiu „Savi pas Savus“. Reikia tikėti, kad tai bus pir-mas svarbesnis žingsnis sie-kiant visų Amerikos lietuvių ir tremtinių didesnio bendra-darbiavimo ekonominėje sri-tyje.

G. L.

Racine, Wis.

Iš TMD 121 kuopos veikimo

Tėvynainių ruoštas piknikas rugpjūčio 20 d. Midway Parke pavyko gerai visais atžvilgiais. Daug lietuvių suvažiavo. Vieta tinkama, oras gražus, orke-stras visą laiką griežė, o šoki-kai atsišoko pakankamai. Li-ko nemažai pelno. Ačiū daly-viams, kurie gerokai parėmė. Atvažiavo daug svečių iš Ke-nosha, So. Milwaukee, Milwau-kee ir Waukegano. Tėvynės Mylėtojų Draugijos 121 kuopa-taria širdingą padėką spaudai, darbininkams ir visiems daly-viams. Ateityje tėvynainiai ža-da dar geresnių parengimų su-ruošti lietuviams, kurie randa pasitenkinimą ir atlieka gerą uždavinį, remdami kultūrinę veiklą. T.M.D. 121 kuopos vi-suotinis susirinkimas yra šau-kiamas rugsėjo 9 d., 6:30 val. vakaro, Sokol Hall, 1625 Ra-cine St. Kviečiami visi nariai sueiti bei pakviesti naujus, kad prisirašytų.

—M. K.

Trumpųjų bangų susisiekimas

Vakar atidaryta nauja telefo-no bei televizijos trumpųjų ban-gų (microwave) linija, jungian-ti Chicago su New Yorku. Ko-rėjos karas privertė atidarymą pradėti be numatytų ceremoni-jų, slapta.

Projektas kainuoja 12 mili-jonų dolerių. Visa linija suside-da iš tam tikrų bokštų, kurie įruošti kas 25 mylios. Per juos ir perduodamos šviesos spindu-lių greičiu siunčiamosios ban-gos. Tas projektas pradėsiąs naują erą tolimam susisieki-mo.

Arčiausias bokštas prie Chi-cagos yra 196 gatvė, pusė my-lios nuo US 54 kelio.

Argentina keičia sa-vo politiką

WASHINGTON, D. C.—Pra-eitą savaitę Argentinos vyriaus-ybė patvirtino Rio de Žaneiro susitarimą. Dar karo metu Pie-tų ir šiaurės Amerikos valsty-bių atstovai pradėjo pasitari-mus dėl bendros apsaugos. Su-tartą ratifikavo 17 valstybių. Ji įsigaliojo 1948 metais.

Argentinos vyriausybė visą laiką priešinosi susitarimui, ji atkalbinėjo kitas Pietų Ameri-kos valstybes.

Bet praeitą savaitę Perono vyriausybė ratifikavo Rio de Žaneiro sutartį. Sako, kad Ko-rėjos įvykiai verčia rimtai susi-rūpinti taikos reikalais.

Urdų kalbos rašo-moji mašinėlė

NEW YORK, N. Y. — Inžinieriams pavyko sugalvoti ur-dų kalbos rašomoji mašinėlė. Iki šio metų urdų kalbą varto-jantieji neturėjo mašinėlės, te-ko rašyti plunksna.

Urdų alfabetė yra 44 raidės, todėl ir mašinėlė turės 44 rak-tus (mygtukus). Planas atsiųs-tas į JAV, kad Amerikos dirb-tuvės gamintų urdams rašomą-sias mašinėles.

Pakistane daugelis kalba ur-dškai. Urdų kalba skiriasi nuo persų ir arabų kalbos, ją varto-ja ne tik musulmonai, bet ir Hindustane gyvenantieji indai.

—M. K.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSŲ INSU-LIACIJOS PROBLE-MAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAL

CARR - MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

District Savings

SAUGI ir PELNINGA VIETA Taupymui

Valdžia Apdraudžia Taupymo Sąskaitas

Kiekviena taupymo sąskaita yra U. S. Valdžios agentūros ap-drausta iki \$5,000.00. Taupyti galite kiek tik norite ir kada norite.

PELNINGAS DIVIDENDAS

Jūsų doleriai čia pakinkomi į darbą ir neša jums pelningą di-videndą, kuris išmokamas kas šeši mėnesiai.

3236 So. Halsted Street Phone: CAmet 5-4118

Jos. M. Mozeris, Secretary

MŪSŲ JUODIEJI ŠEŠĖLIAI

1920 m. JAV lietuviai komunistai pradėjo leisti nelegalų laikraštį "Komunistą". Jis skaitėsi oficialiu organu lietuvių komunistų sąjungos, Amerikos komunistų partijos (sekcijos komunistų internacionalo). Turimomis žiniomis, tą laikraštį redagavo Juozas Baltrušaitis (1875 VIII 16—1942 IX 22). Kadangi J. Baltrušaitis niekuomet nebuvo nuosaukiu komunistu, tai lietuvių komunistų centro komitetas redaktorium nesitenkino ir jis buvo skundžiamas. Tam tikslui buvo sudaryta taip vadinama tyrinėjimo komisija, kurios tikslas buvo patikrinti, ar J. Baltrušaitis tinka redaktoriaus pareigoms, ar įteikti skundai turi pagrindo. Tyrinėjimo komisija priėjo išvadą, kad redaktorius turi būti paliktas vietoj ir tarimas apie jo pašalinimą turi būti atmainytas. Komunistai tuomet todėl leido nelegalų laikraštį, kad įrodytų būk JAV nesąspaudos laisvės. Toks buvo Maskvos nurodymas.

1921 m. įvyko trečioji komunistų konferencija, kurioje pildomasis komitetas padarė savo veikimo platų pranešimą. Tas pranešimas yra išties įdėtas "Komunisto" 1921 m. rugsėjo 20 d. Nr. 16.

Pats tas pranešimas kaip toks yra neįdomus ir pašėlusiai nuobodus, kaip ir visi komunistų pranešimai. Jie visi ant vieno ir to pat karpaliaus ištempti. Bet štai tame pranešime yra toks tvirtinimas:

"Lietuvių federacija buvo ir yra skaitlingiausia federacija Komunistų partijoje, todėl nuo jos tvirtumo ir ištvermės mažai priklausė ir priklausos pačios partijos darbo sėkmė."

Jei tuo tvirtinimu pilnai patikėti, tai tektų pripažinti, kad Amerikos komunistų partijoje lietuvių komunistų grupė buvo, o gal ir yra pajėgiausia ir proporcingiausiai imant tarp kitų tautinių grupių rasi ji skait-

lingiausia.

O štai prašyte prašosi vienas įdomus ir rasi vietoje sugretinimas.

1913 m. "The American" laikraštis išdėdė žinutę, kiek rasi tarp įvairių atvykusių tautų į JAV bemokslų, tai yra nemokančių nei skaityti, nei rašyti. Tą žinutę pakartojo ešės savaitraštis "Pirmyn".

1913 m. Nr. 37. Štai ji: "Skandinavų įvažiavusių į JAV bemokslų vienas tūkstantis buvo vos du. Škotų — du, suomių — penki, anglų — 7, čekų jau vienas šimtas vienas su puse, airių — taip pat vienas su puse. Olandų taip pat vienas šimtas — 2,6, vokiečių — 6,3, prancūzų — 8, Italų šiaurinių — 8,4, vengrų — 10, slovakių — 19,7, graikų — 26,1, kroatų ir slovėnų — 28,7, žydų — 29,2, lenkų — 39,9, rusų — 41,7, portugalų — 42,8, bulgarų, serbų, juodkalniečių — 46,5 rutėnų — 51,3, rumunų — 52,3, italų pietinių — 56,9 ir mūsų tautiečių lietuvių vienas šimtas nemokančių skaityti ir rašyti būta net 58,2, tai yra daugiau už visas kitas tautas. Ne veltui savaitraštis tą žinutę paskelbė nuo savęs sušunka:

*Lietuva, tėvyne mūsų
Tu didvyrių žemė!*

Nei skandinavai, nei anglai, škotai, ar vokiečiai ir prancūzai ir kiti čia gyvenantieji nesigyrė ir nesigiria, kad jų tarpe būtų daug komunistų. Tokių veik negirdėti. Tik slavų kilmės tautos skaitlingiausios komunistais, nes jos savo tarpe turėjo, gal dar turi didžiausią nuosimtį beraščių, o jų tarpe, anot lietuvių komunistų, raporto:

"Lietuvių federacija buvo ir yra skaitlingiausia federacija komunistų partijoje..."

Ir nuo savęs galime pridėti, kad išeivijoje mūsų tautinė grupė turėjo anuomet daugiausia bemokslų, daugiau kaip pusė tokių būta. Ir tas nuopelnas priklausė rusų tautos okupa-

cinei vyriausybei per pusantro šimto metų ėdusiai Lietuvą.

Tegu vienu ir kitu atsitikimu nutolta nuo tikslumo, tegu lietuvių komunistų tik savo nuopelnais pasigirta, tegu tos statistikos žinios taip pat ne visai tikslios, bet jos arti tikrumos.

O taip pat netenka abejoti, kad mūsų tautiečiai komunistai čia JAV skaitlingi, nes turi net du dienraščius, vieną savitrašį ir dar kitokių rašėlių. Tokia gausia spauda kitos tautinės komunistų grupės negali pasigirti ir nesigiria.

Tai mūsų tautos juodieji šešėliai!

Lietuvos nepriklausomybės metais buvo įvestas privalomas pradžios mokslas, tai nepriklausomybės metų sąlygos išauge gyventojai buvo visi raštingi. Ir nenuostabu, kad tame Lietuvos gyvenimo periode komunistai neturėjo pasisekimo. Nors vėlesniais metais vidaus gyvenimo sąlygos taip susiklostė, kad vienos partijos sistema įsigalėjusi galėjo sudaryti progas komunistams tarpti, o vienok to nebuvo.

Bolševikai, okupavę Lietuvą, vargais-ne-galais vos sukraptė per tūkstantį du šimtus vietos komunistų, kurių daugumą sudarė ne lietuvių kilmės žmonės.

O štai JAV visų didžiausiam nusistebėjimui sočiose ir politiniai laisvos gyvenimo sąlygos lietuvių komunistai iki šiol vis dar neišsiveisia. Rasi, tik todėl, kad jų tarpe būta daugiausia beraščių. Jei ir vėliau kiti jų pasidarė raštingi, bet mažai papirususiais. O komunistų idėjos ir jų visa propaganda pritaikyta mažai palavinoms, veik pasluokinėms tautomis. Komunistai mažai raštingoj Azijoje visuomet turėjo geresnį pasisekimą nei Europos išprususių tautų tarpe.

—P. B.

Svarbi paskaita

Temoje: KRISTAUS DIENA, kalbės S. Beneckas. Ar žinai, kad dabar Dievas šaukia viso Pasaulio Tautos ant Teismo; bus tai darodys iš Šv. Rašto. Atėkite, girdėkite, ką Pranašai parašė mūsų laikams. (Ap. Dar. 17: 31).

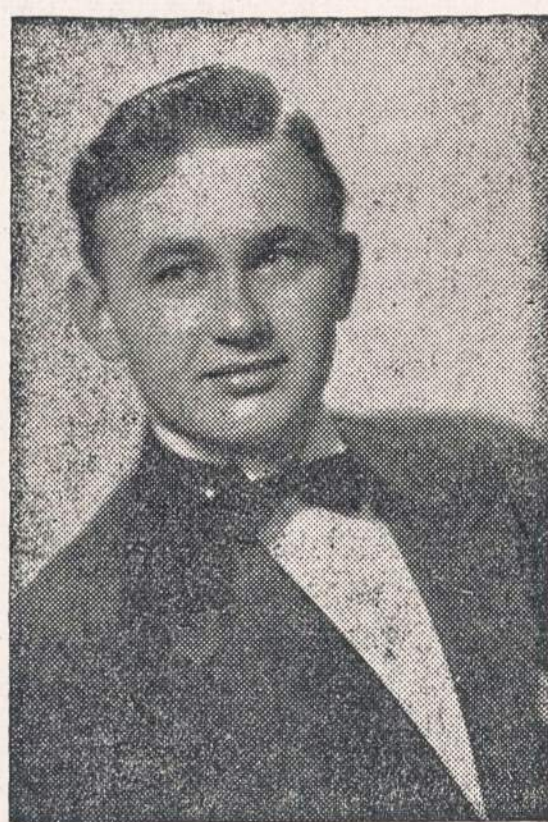
Paskaita įvyks Nedėlio, rugsėjo 3 d., 3 val. po pietų, svetainėje C. S. P. S., 4758 S. Honore Street.

Taipgi įvyks toj pačioj vietoj 3 dienų konvencija. Prasidės Subatoj; rugsėjo 2 d., 2:30 val. po pietų ir tęsis Nedėlio ir Pamedėlyje, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Kviečiami visi atsilankyti. Įžanga laisva, kolektyvūs.

—Šv. Rašto Tyrinėtojai.

—Prezidentas Trumanas pareiškė laikraštiniams, kad Jungtinės Tautos turės spręsti, ar kareiviai turės peržengti 38-tą lygiagrete.

George F. Rudmin

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
3319 So. Lituanica Ave.
CHICAGO 8, ILL.
Tel. YARDS 7-1138-1139
Patarnavimas mieste ir už miesto ribų.
(Aš perėjau p. Stanley P. Mažeikos koplyčią Bridgeporte).

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

CHEMINIAI PATARIMAI

Antradienį Coliseum atidaro ma šeštoji krašto chemijos paroda. Čia biznieriui iš specialistų galės gauti rūpinimą patarimų.

STREIKUOJA TINKUOTOJAI

AFL 74 namų tinkuotojų bei sienų apmušėjų skyrius pareiškė nebedirbsią pagal senąją sutartį. Tas apstabdys Chicagoje ir kitose Illinois vietose namų statybą vien Chicagoje tai palies apie 1000 naujai statomų namų.

NENORI TYRINĖJIMO

Progresyviųjų partijos vadai kreipėsi į Sangamon aps. teismą, prašydami sustabdyti valstybės rinkiminės tarybos vedamą tyrinėjimą ir leisti partijai dalyvauti lapkr. 7 d. rinkimuose. Dabar taryba svarsto veteranų protestą, kuriame teigiama, kad progresyviųjų partijos sąrašas negalės būti legalus Illinois valstybės rinkiminėje kampanijoje.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

SIANDIEN 7 val. vakare Tremtinų Namuose įvyksta Chicagoje Liet. Rašytojų Klubu mėnesiniame susirinkime rašytojas St. Tamulius kalbės tema: *sumanymai mūsų literatūros padėčiai pagerinti*. Diskusijose visi galės laisvai dalyvauti.

LIET. MOTERŲ DRAUGIA "APSVIETA" rengia rudeniui išvažiuojamą sekmadienį rugsėjo 3 d. Leppos sode, 87th ir Kean Ave., prieš Liet. Tautines kapines. Bus gardžių užkandžių, keptos silkės, kugelio, namie gamintų dešrų ir kitų gardžių valgių. Šalto alučio ir stipresnės. Šokiams gies Kuzmausko orkestras, o programą atliks Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos choras. Laimingoms bus brangių dovanų: lovos uždangalys (aukotas P. Kuraskienės ir O. Wainauskienės), mėgta staltiesė (padaryta ir aukota M. Miliunienės), paltis lašinių (P. Kuraskienės auka), butelis degtinės ir penki doleriai.

—L. M. Dr. ja "Apšvieta".

Sekmadienį, rugs. 3 d., 4 val. p.p. įvyksta Mokytojų Sekcijos susirinkimas Tremtinų Namuose, 2244 W. 23rd Pl., į kurį prašomi visi mokytojai atsilankyti, nes bus aktualų reikalų svarstyti, ypač ryšium su mokslo metų pradžia.

—Sekcijos Valdyba.

Sekmadienį, rugs. 3 d., 7 val. vak. Tremtinų Namuose, 2244 W. 23rd Pl. įvyks SLA 196 tremtinių kuopos vakaras.

I šios kuopos parengimus maloniai ir gausiai publika lankosi. Tai gi tikimės, kad ir ši kartą aplankys mus daug prijauniančių.

Bus trumpa ir linksma programa. Gros tremtinių orkestras. Įėjimas tik 60 centų. Skanūs valgiai ir gėrimai.

—Kuopos koresp.

SLA 226 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo (Sept.) 6 d., 8 val. vakare. Malonėkite gausiai dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarti. Tai pat bus patiekta iš praėjusio SLA seimo raportas (Dr. A. Montvido), kuris nušvies svarbesnius seime atliktus dalykus, kurių spaudoje gal ir nepastebėjote.

—J. Naujalis.

Simano Daukanto Draugystės mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugs. 3, Chicago Liet. Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 1 val. po pietų. Visi nariai-ės kviečiami dalyvauti.

—A. Kaulakis, rašt.

Lietuvių Keistučio Pašalpos Klubu mėnesinis susirinkimas įvyks sekmd., rugs. 3 d. kaip 12:30 val. po pietų. Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

—Lucille S. Shotas, rašt.

MOKYTOJŲ DĖMESIUI

Šiu metu rugsėjo mėn. 3 d. 4 val. popiet šaukiamas Mokytojų Sekcijos susirinkimas Tremtinų Namuose, 2244 W. 23rd Place (Arti Western Ave.). Darbotvarkė mokslo metų pradžia, vaikų teatro, laikraščio ir kiti reikalai.

Prašome kolegas mokytojus būtinai į tai oosėdį atvykti, nes keliama klausimus laikome skubiais ir svarbiais. Mok. Sekc. valdyba tikisi, kad šiame oosėdvie pasirodys ir naujai atvykusių mokytojų, kurie dar nespėjo sekciijoje įregistruoti.

—Sekcijos Valdyba.

MARQUETTE PARK TREMTINIAI ruošia linksmą susiartinimo vakarą šiu metu rugsėjo 2 d., šeštadienį, 7 val. vakaro, Marquette Parko parapijos salėje.

Programa atliks Marquette Parko vasarinės mokyklos mokiniai, vad. mokyto. Pipiraitės-Jasinevičienės.

Vėliau šokiai prie lietuviško bufeto. Įėjimas laisva auka mokyklos naudai.

Kviečiame visus tiek naujuosius, tiek senuosius ateivius lietuvių gausiai dalyvauti.

—Tremtinių apylinkės ir tėvų komitetai.

Chicagos Lietuvių Klubų ir Draugijų 1950 m. Valdybos

9-to WARDŲ LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO VALDYBA 1950 METAMS: Pirm. Steponas Dambro, 56 E. 101 St., tel. PU. 5-2939; vice pirm. Joseph Zukauskas, 31 E. 101 St.; vice pirm. J. Pivarunas, 22 E. 101 Pl.; nut. rašt. Mykolas Šimkus, 9920 So. Parnell Ave.; fin. rašt. B. Lutkevičius, 134 E. 110 St.; izd. Anicetas Bobelis, 10735 S. State St.; izdo globėjai: Al. Laurutanas, 10530 S. Indiana Ave. ir Mrs. Matilda Barniškienė, 9424 Burnside Ave.; korespondentai: B. Barniškis ir Al. Pivarunas. Susirinkimai įvyksta kas trečią antradienį Visų Šventų parap. svet., 10806 South Wabash Ave., Roselande, 7:30 v. vakaro.

KRAKIŠKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1950 METAMS: Felixas Strumskis, pirm., 7210 S. Fairfield Ave., tel. GROvehill 6-8263; Fel. Platkauskas, vice pirm., 4019 So. Rockwell St., tel. LAf. 3-0833; Alex Kvedaras, nut. rašt., 4246 S. Maplewood Ave.; Joe Bložys, fin. rašt., 3938 W. 63rd Place, telef. HEMlock 4-6180; V. Jankauskas, izd., 5542 So. Spaulding Ave.; M. Starienė, organizatorė, 4002 S. Rockwell St.; Antanas Kondrotas, koresp., 5140 So. Neenah Ave., PO. 7-7496. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą sekmdienį 2 val. popiet, Knotty Inn svet., 4256 S. Maplewood Ave.

LIETUVIŲ KEISTUČIO PAŠALPOS KLUBO 1950 METŲ VALDYBA: Pirmininkas Anton J. Valonis. 5671 S. Normal Ave., Wentworth 6-0211; Vicepirm. Frank Jakavičia, 3531 West 5th Avenue, Sacramento 2-4985; Nutarimų rašt. Lucille S. Shotas, 924 Webster Ave., Lincoln 9-6376; Kasierius Frank Mickas, 4146 So. Archer Ave., Lafayette 3-9066; Fina.sų raštininkas Bruno G. Shotas, 924 Webster Ave., Lincoln 9-6376; Kasos globėjas Jonas Simonavičius, 4531 So. California Ave., Lafayette 3-9726; Kontrolės raštininkė Ona Svirnickas, 7202 So. Fairfield Ave., Hemlock 4-9816; Advokatas Alfonsas Wells, 69 West Washington St., Central 6-5708; Gydytojas Dr. M. T. Strikol, 4645 S. Ashland Ave., Yards 7-4787; Maršalka Vincas Balsis. Korespondentas Jonas Kondroška.

MARQUETTE PARK NAMŲ SAVI-NINKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1950 METAMS: Pirmininkas Jonas Jacka, 6504 So. Rockwell St., REpublic 7-7929; vicepirm. Petras Ysaius, 6123 S. Troy St., PROspect 6-1217; nut. rašt. Frank Bakutis, 2603 W. 69th St., HEMlock 4-4638; fin. rašt. Julia Griucis, 6614 S. Sacramento Ave., REpublic 7-7714; kasininkas Dominikas Bredelis, 8751 So. Campbell Ave.; kasos glob. Ursula Vainauskas, 7048 So. Fairfield Ave.; maršalka Alex Dulcius, 6904 So. Campbell Ave.; koresp. Frank Bakutis, 2603 W. 69th St., HEMlock 4-4638; legalis patarėjas Alfonsas Wells, 69 W. Washington St. Susirinkimai įvyksta ketvirtadienį kiekviena mėn. Don Varnas svet. svet., 6816 So. Western Ave., 7:30 val. vakare.

LOVEIKIS

Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dël kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel. ST. 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio ir valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukit: atvyksim i jūsų namus su vainikų paveiksiais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

URBA

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviems, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

Skelbimai Naujienose duoda naudą dëlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet PAMINKLUS PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEvery 8-0005

A. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWN HALL 3-2109

CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIKĄ & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Prospect 6-0099 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse raudame koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. YARDS 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas Lafayette 3-0727

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.

TEL. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

710 WEST 18th STREET

Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 WEST 23rd PLACE

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

Phone YARDS 7-4908

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

FEDERALIS ĮSTATYMAS APSAUGOS TAUPYMO-SKOLINIMO BENDROVĖS

Kongresas priėmė pataisytą įstatymą, kuris yra žinomas kaip Nr. 634, ryšyje su bankų bei taupymo ir skolinimo bendrovių apsauga. Pereitą mėnesį minėtas įstatymas įėjo į galia, kadangi jį pasirašė prezidentas.

Naujasis įstatymas nusako, jog taupymo ir skolinimo bendrovės turės būti (Federalio investicijos biuro) apsaugą. Vadinasi, tų bendrovių apiplėšimo atveju FBI darys pastangas, kad kaltininkai būtų sumiti bei nubausti. FBI įsimaišys ir tuo atveju, jei bus vienokiu ar kitokiu būdu išvogtas bendrovių turtas.

Žodžiu, nuo dabar bendrovės turės pilną FBI apsaugą. Seniau, jei pasitaikydavo apiplėšimas (Chicagoje per paskutinius kelis metus buvo apiplėšta puosėtinas skaičius taupymo ir skolinimo bendrovių), tai tik vietos policija bandydavo kaltininkus susekti. O tai būdavo nelengvas darbas, kadangi plėšikai paprastai pasprukdavo į kitus miestus. Dabar jiems pasprukti bus labai sunku, kadangi FBI veikia visuose miestuose ir visose valstybėse. Iš viso nusikalbėjimams pasprukti iš FBI nagų yra nepaprastai sunku. Todėl manoma, jog naujasis įstatymas žymiai apsaugos taupymo ir skolinimo bendroves nuo plėšimų.

K. Čepukas serga

Chicago ir jos apylinkių lietuviams gerai žinomas visuomeninė dirvoj darbingas asmuo K. Čepukas labai rimtai serga. Rugsėčio 28 d. jam buvo padaryta pavojinga operacija Marine ligoninėj, kur jis dabar ir tebeslauginamas.

Nesinori net tikėti, kad tokiu ūmu laiku taip skaudi liga būtų jį palietusi, nes tik prieš 8 dienas anksčiau, būtent, rugsėčio 20 d., jis dalyvavo "Daujienų" gegužinėj ir buvo dovanų laimėjimo komisijos pirmininkas.

Pažįstu K. Čepuką jau daugel metų kaip visuomenės veikėją. Bet koks svarbesnis visuomeninis sambūris bei suvažiavimas, kiekviena šokia ar tokia konferencija be jo neišsiversdavo. Ir jis dažniausiai užima vienaime ar kitame komitete vietą.

Jis ilgoką laiką ėjo SLA 6 apskrities finansų sekr. pareigas. Keletą atvejų anksčiau jis buvo SLA 226 kuopos pirminku. Per pastaruosius 12 metų jis be pertraukos pirmininkauja šiai kuopai.

Mums, šios kuopos nariams, labai gaila, kad jis nebegalės dalyvauti mūsų kuopos susirinkime, kuris įvyks rugsėjo (Sept.) 6 dieną.

Mes jam nuosirdžiai linkime kuo greičiau pasveikti.

J. Naujalis

Kritika ir Polemika

NENULINČIUOKIME AUTORIŲ

(SKAITYTOJO PASTABOS)

Nei viena meno šventovė nėra taip atvira užėmėi ir ją atsitiktinam praėjimui, dažniausiai su purviniais batais, kuris gali ten parūkyti ir ant grindų prispaudyti, kaip lietuviškos knygos šventovė. Kitų meno šventovių durys tvirtai uždarytos, ir jas įsileidžiami tik tie, kurie lyg maldininkai į jos duris didžia rimtimi keliauja. O norintieji sujaukti šventovės tvarką, aukurus išgriauti, vaidylos išvaikyti, paprasčiausiai už durų ir susirasti garbinę užsiėmimą sau kitur.

Tokios mintys lenda į galvą paskaičius „Naujienuose“ Nr. 195-tame straipsnyje „Mūzos pavojų“. Straipsnio autorius, prikėles iš kapų žilagalvį senelį Maironį ateina lyg Don Kichotas kovoti su vėjo malūnais, šaukdamas, kad grafiomanija jau yra pasidariusi savotiška socialinė problema. Jis lyg beisbolo žaidėjas, su vėdu užsimoja ir lietuvių literatūros istorikui prof. Myk. Biržiškai, kad šis, paties autoriaus žodžiais, iš meilės literatūrai kadaiše grynė leidinį „Dienos be Tėvynės“.

Iš tiesų, reikia kritiškai pažvelgti į iškeltą klausimą, ar tikrai yra grafiomanijos pavojus mūsų literatūroje? Ar nėra tik ligūstos vaizduotės padaras tos atsidūrusios bobučių pasakos?

Prof. Myk. Biržiška teisingai yra kartą pasakęs, kad pradedantieji ir nesubrendę patys savaime atpuls, kada jie nesugebės skaitytojui duoti ko nors vertingumo, negu kitų jau sukurtą. Ir nėra reikalo, atrodo, apie tai daugiau kalbėti, nes tas, gerb. literatūros istoriko išsireiškimas yra neginčijama tiesa, kuri grafiomanijos temą padaro nereikšmingą. Grafiomanijos „problema“ sukelia dažniausiai atsitiktini praiviai, neatsakomingi už savo šnekas.

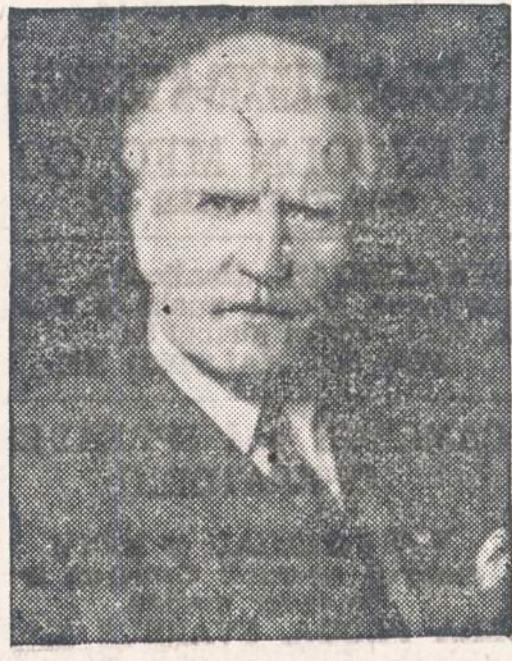
Išėjusios kelios knygos, nors jos būtų ir menkos literatūrinės vertės, nesudaro tokį didelį pavojų lietuviškos knygos aukštam lygiui, kad reikėtų apie tai šauktis rėkiančių balsų ir kviesti sukilti visuomenę, kad autorių nulinčiuotų. Tarp blogų knygų atsiranda ir gerų. O belaukdami išėjant vien tik literatūros sedevrų, užmiršime lietuviškai skaityti ir kalbėti. Prieškarinėje Vokietijoje didelė būdavo naujų knygų metinė produkcija. Tačiau ne visos jų būdavo aukšto meninio ly-

gio. Ten nebuvo taip reikiama apie grafiomanijos pavojų, kaip pas mus. Pas mus įėjo į madą kiekvieną debutantą apšaukti grafiomanu. Kai kritikas apie kritiką jau rašo kritiką nenoromis peršasi mintis: ne tiek naujieji autoriai, kiek tariaušieji kritikai tikrai serga grafiomanijos liga ir į jų rašinius taip pat tenka skaitytojui žiūrėti gana kritiškai.

Literatūros kritikas su meile lietuviškai knygai privaleitų rašyti savo recenzijas. Didieji literatūros veikalai nei vienam rašytojui negimė iš karto. Didieji talentai atsirado kaip didelių pastangų ir darbų vaisiai.

—K. Kreivanagis

Atvyko V. Sidzikauskas

Vakar atvyko į Chicago Vaclovas Sidzikauskas, anksčiau buvęs tremtyje Vokietijos Tarybos pirmininkas. Čia mano paleisti keletą dienų.

V. Sidzikauskas neseniai lankėsi Washingtono Lietuvos reikalais. Ten išbuvo pusantros savaitės.

Vaclovas Sidzikauskas Lietuvos nepriklausomybės laikais ėjo įvairias diplomatines tarnybas krašte ir užsienyje.

„Pirmyn“ choras kviečia

Jau laikas į darbą!

Po trijų mėnesių atostogų pirmoji šio sezono pamoka įvyks penktadienį, rugsėjo mėn. 8 d. 8 val. vakare, Hollywood Hall, 2419 W. 43rd St. Prašome visus atsilankyti.

Per pastaruosius dvejus metus „Pirmyn“ choras vėl atsiato ant kojų. Negalima jam leisti taip pakrikti, kaip įvyko antrojo pasaulinio karo metu. Nebuvo pasaulyje tokio lietu-

Lakūnas Walton B. Webb (kairėje) ir jo padėjėjas Haldon J. Hammitt žuvo su kitais 53, kai į lėktuvą nukrito ir susidaužė Egipte. Jie skrido iš Bombay (Indijos) į New Yorką.

vių choro, kuris būtų taip pasižymėjęs savo nepaprastu dainavimu, operų ir operetų statymu, savo kelione į Tėvynę, savo lietuvišką širdimi ir dvasia, kaip „Pirmyn“ choras. Viso to negalima palikti tik atminimui. Turime žygiuoti pirmyn.

Neramūs laikai; internacionalinė krizė, karo gresmė, mūsų draugų mobilizavimas duoda „Pirmyn“ choro dalyviams progą parodyti, kad mes turime narsumo ir neapleisime choro ir jo pasižymėjimų, neapvilsime protėvių, kurie taip rūpestingai 1909 m. organizavo „Pirmyn“ chorą ir tiek daug vilčių į jį sudėjo.

Surask laiką, įgyk energijos, būk lietuvis ir prisidėk prie tautos kultūros puokštiniui! Kiekvienas iš mūsų turime bent vieną naują narį atvesti, nes šiam sezonui nustatytas programos reikalavimas daugiau dalyvių, negu šiuo metu jų yra.

Numatomas programos: lapkričio 14 d. — koncertas, vasario 4 d. — „Linksmoji našlė“, balandžio 22 d. — „Kornevilio varpai“.

Sukruskime!

G. Miller, prezidentas
K. Steponavičius, Choro vedėjas

„AISTIA“

1946 m. rugsėjo 1 d. Wiesbadene, V. Vokietijoje, įsikūrė lietuvių tremtinių spaudos bendradarbių kooperatinė bendrovė „Aistia“. „Aistios“ pagrindinis tikslas buvo leisti ir spausdinti knygas. Bendrovė turėjo įsigyti įvairius kalboms šriftą, linotipinių matricų įvairius komplektus, taip pat turėjo išsinuomavus spausdinamas ir renkamas mašinas.

Kai tik bendrovė pradėjo veikti, tai tuojau išleido laikraštį „Tremtinių žinios“, kurio buvo spausdinama iki 12,000 egzempliorių. „Tremtinių žinios“ buvo Lietuvių Tremtinių Bendrovenės organu. Laikraštį redagavo ir jame bendradarbiavo H. Blazas, Merkelis, Cicėnas, J. Vilkaitis, Obelėnas ir daugelis kitų.

Kadangi Wiesbadene veikusi lietuvių stovykla tais pačiais metais buvo likviduota, tai to laikraščio išleidimas Nr. 14 teko laikinai leidimą nutraukti, o vėliau kitų vietų laikraštį leisti leidimas nebuvo gautas.

Be laikraščio, „Aistia“ atspausdino šias knygas: „Skautų Vadovui“, vyr. skaut. St. Jakšto redaguota; „Laužams Liepsnojančiam“, Dainavos tunto paruošta; „Skautybė Mergaitėms“, skautų seserijos paruošta; „Žmogaus Kūna“, J. Miškinio parašyta; „Evang. Gesimynas“ ir „Martynas Liuteris“, kun. J. Pauperio parašytas, „Gyvenimas Prūsų Lietuvoje 1779 m., kaip jį atvaizdavo Kristijonas Donelaičius“ ir „Ein Nachlass schlichter litauischer menschen“, abudu Dr. Vydo rūšyti ir daugelį kitų smulkesnių darbų. Be to, bendrovė atspausdino ir išleido dar šias knygas: Tūno Vaižganto „Pragiedrulių“ visus tris tomus, o taip pat jo „Dėdės ir Dėdienės“ ir Neveravi-

čiaus „Dienovidžio sutemos“, o taip pat parūpino mokykloms sąsiuvinius ir kitą medžiagą. O kas įdomiausia, kad visus tuos spaudos darbus atliko patys kooperatyvo nariai, tos srities specialistai. Tai bendrovė mūsų kai kuriems tremtiniams suteikė progą savo specialybei dirbti, o kiti jų tos specialybės galėjo mokytis.

Kadangi 1949 m. narių dauguma pradėjo kitur išvažinėti, tai bendrovė buvo nutarta likviduoti. Likvidacijos nariais buvo paskirti A. Kynestas, A. Vaitkus. Faktinuoju likvidatorium buvo A. Kynestas.

Jis šiais metais atvyko jau į New Yorką, bet dar prieš bendrovės narius iki šiol iš savo likvidacijos darbų nėra davęs apyskaitos ir likvidacijos akto dar neparašė. Turbūt, jis savo darbo dar nespėjo baigti, tai iki šiol nėra žinoma, kur sudėtos išleistos ir neparduotos „Aistios“ knygos.

„Aistios“ bendrovės narių dabar apsigyvenusių esama Australijoje, Kanadoje, JAV ir liksiu V. Vokietijoje. Laimingu sutapimu veik visi buvę „Aistios“ bendrovės valdybos nariai apsigyveno Chicagoje. J. Vilkaitis buvęs valdybos pirmininkas, M. Reklaitis — valdybos sekretorius, A. Vaitkus — valdybos išdėdinkas ir Čepas — jos narys, o valdybos pirmininko pavaduotojas bendrovės likvidatoriums gyvena New Yorke. Chicagoje gyvena dar du bendrovės nariai: V. Labanauskas ir Valukėnas. Reikia manyti, kad dabar bendrovės likvidacijos apyskaita bus paspartinta, juo labiau, kad „Aistios“ bendrovės narių tarpe kyla sumanymas padaryti platesnį narių pasitarimą, kuriame norima aptarti bendrovės likimą.

Lietuvių Kalbos prenumeratoriams dėmesio!

Papildomas pasiūlymas. Prašyčiau pasiegti kaip nurodyta:

1. Ligi š. m. liepos 1 d. užsiprenumeravusiems, knygos kaina 3.50 dol. Sumokėję mano įgaliotiniams arba man po 2.50 dol. prisiunčia man dar po 1 dol. pažymėdami per ką knygą užsiprenumeravo.

2. Užsimokėję dar gyvendami Europoje po 10 DM, prisiunčia man dar po 1.50 dol. nurodydami per ką ten knygą užsiprenumeravo.

Visus prašau pridėti ir dabartinius adresus.

3. Kas neprisius papildomo mokesčio ir nepašys pinigų atgal, tiems knyga bus išsiųsta paskutinėj eilėj išpirktinai.

4. Nuo liepos 1 dienos knygos kaina 4:50 dol.

Juožas Audėnas

Generalinis Įgaliotinis.
14 Townsend Street
Boston-Roxbury, Mass.
1950 m. liepos 10 d.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

O VIS DĖLTO!

(Pabaiga)
O vis dėlto aš nuolat lietuvių prie Tėvės! (Ps. 73, 23).

Dievas, kurį išpažįsta psalminkas, yra Dievas, kuriam jis nori priklausyti ir su savo vargais, blogybėmis bei tragedijomis, vis tiek, kada, kur ir kaip jos beįstytų jį.

Ar šitas nuostabus nusistatymas neturėtų patapti ir tavo nusistatymą? Tu neturėtum murtėti ir pavydėti, jei Dievas ir savo priešams leidžia dar gyventi ir net gerai gyventi. Ar ir tu nesi buvęs Dievo priešas? Ar, darydamas nuodėmę, tu vis naujai ir naujai nepasivirtinai esąs Dievo priešas? Ar ir tu galėtumei kada nors patapti Dievo žmogumi, jei Dievo malonė neušvištų ir tavo nuodėmė ir nelaiminga gyvenimą? Žmogus, kuris nekencia Dievą ir artimo, trumpai, Stalinas gyvena mūmųse visuose. Taigi, kas, nujaudamas šitą savo bedievybę, begalystę su kamia sąžine melstis už tave, kas dievą, kuris daro neteisybę? Kas begalystę prikaityti Dievui, kad Jis delsia atsisikaiti su mūsų laiko piktadariais?

Bet ir ten, kur tu matai vien piktą prieš ir aplink save, nes kur tu turi kentėti ir sunkiai kovoti, Dievas yra su tavimi. Jis ir ten tau yra nemaziau galintis, kaip ir su mumis? Ar mes kada išmoktume Jį mylėti ir garbinti vien todėl, kad Jis yra mūsų Viešpats ir mūsų Dievas ir kad mes kaip tik todėl ir kaip tik turime Jį mylėti ir garbinti? Ar mes, nedrumsčiamai gerdami Jį malonėmis, nepamirštume visų malonių malonės, kuri yra Jėzus Kristus? Štai kodėl Dievas nevisuomet leidžia saulei šviesti mūsų gyvenime. Mes norime verti ilgą gyvenimo sielą, bet Dievo pirštais kartais anksti nutraukia jį. Mes norime pasveikinti, bet Jis ir toliau laiko mus ligos patale. Mes norime pralobti: Jis sunaikina visus mūsų turtus. Mes norime išgyti garbės, bet Jis sunaikina mus. Taip daro Dievas.

Jis pasielgia su mumis taip, kad ir mums įvyksta, kas įvyksta diktoms keliautojams, kurie traukė per niekieno nenužygiuotą plotą. Savo užrašų knygutėje juoda tiksliai pasijudėdavo visas gamtos žymes, kad, priekeiv, rastų kelia atgal. Bet vieną naktį užėjo didelė audra, maišydama smėlius su dangumi. Kai jie išlindo iš olos, jie nieko nebeatrė, ka buvo pasijudėję. Prieš jų akis stovėjo visai svetimas vietovaidis. Kai vienas iš jų dvejų liko panikęs apimtas, kitas, žiūronų pažūrėjęs į dangų, tarė jam: „Viskas gerai; žveigždės tebera; jos rodo mums kelią“. Tavo gyvenimas yra kaip ta audringa smėlio dykuma. Nežvelk į savo būties nuolat kintančius vietovaidžius. Tai yra išganinga tau, jei Dievas vieną arba kitą kartą sunaikina tavo savislausios priemonės ir visus tavo planus paverčia nieku. Tu juk kitaip niekada nepažvelgtum į dangų. O kaip tu jame pamatysi, yra daugiau kaip mirgandios žveigždės. Dievas yra tavo žveigždė! Pats Dievas yra tavo dangus! Jį tu turi žvelgti. Iš visų gyvenimo aplinkybių, gerų ir blogų, tu esi lygiai nutolęs nuo jo, kaip iš visų žemės vietų tu esi lygiai nutolęs nuo dangaus. Tavo aplinkybės nėra tos pačios, bet tavo Dievas yra amžinai tas pats, galtingas ir malonus Kristuje Jėzuje.

DANGIŠKA SVIESA!
Lietuvių Krikščionių Radijo Valanda kas šeštadienį, 7:30 valanda vakare WHFC (1450 kil.) ir WEHS (FM, 97.9 meters). PASIKLAUSYKITE!

Norintiems velti nusisusime Ap. Jono Evangeliją ir kitus spaudinius.
LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIA,
Incorporated
P. O. Box 488, Chicago 90, Ill.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtas grynų žolių, dangelių jų yra reikios ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2 — (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, artritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitą rezultatą skilvio ligose. Paktai liuosuoja vidurius juos sunumuoja. **STANIS ANALGESIS SALVE** — (\$1.00) — duoda **STEBETINUS** rezultatus. Ateikite arba atsiskaitę „money order“. Gaunama geresnėse aptiekose ir Wieboldt Krautvėse.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 10.

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez.: 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Prima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vakaro
šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PULLMAN 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PRespect 6-1930
Jei neatsiliepė virstutiniai telefonai, Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. hilltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antradi., Ketvirtadienį ir Penktadienį, 1:30—4; 7—9 vakaro
Trečiadienį ir seštadienį tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį ir rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGA
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL.: 2—5 ir 6—8, šeštadienį, 2—4 p.p.
Tel. ofiso OL 2-3652, rez. YA 7-8283

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel.: DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir šeštadieniais; ketvirtadienį ir priešpiet tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštadienį, nuo 2—4 p. p.
Trečiadienį ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRespect 6-3838
Resid. Tel.: Virginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 6:30—9
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir seštadienį vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant trečiadienį, 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas VINcennes 6-3900

Emerg. Tel. KEdzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antradienį, ketv. 12—2:30
6—9 vak., penktadienį ir seštadienį 12—2:30
6234 Archer Road

ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3—5 v. v. trečiadienį, penktadienį ir seštadienį 3—8 v. v.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: Commodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiadienį ir Sekmadienį.

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Jei neatsiliepė saukite:
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmdienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRU SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie kurie kenčia nuo SENU, ATVIRU ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktyje miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydymo sąpatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos „PSORIA“ ir „SIS“. Taipgi pašalina peršėjimą ligos, vadinamos „ATHLETE'S FOOT“, sustabdo dūžiavimą odos ir perpyšimą tarpais. Jos yra tinkamos vartoti nuo dūžiastancios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydulos nuo visų įsivyrėjusių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusio peršamų ir niežintų kojų. Legulo Ointment yra pardduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir aplinkinėse arba atsiskaitę money order.

LEGULO, Department J.
4847 W. 14th St.
Cicero 50, Ill.

CONRAD FOTOGRAFA
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniomis užlaidoimis ir Hollywood'o sviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4-5883-40

Pas Budriką jus geriau nupirksite (baldus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių išdirbysčių, Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt. Elektrikiniai šaldytuvai, Televizijos setai, Skalbiamos ir prosijimo mašinos, Siuvamos mašinos, Rašomosios mašinėlės, Jewellery ir kitkas.

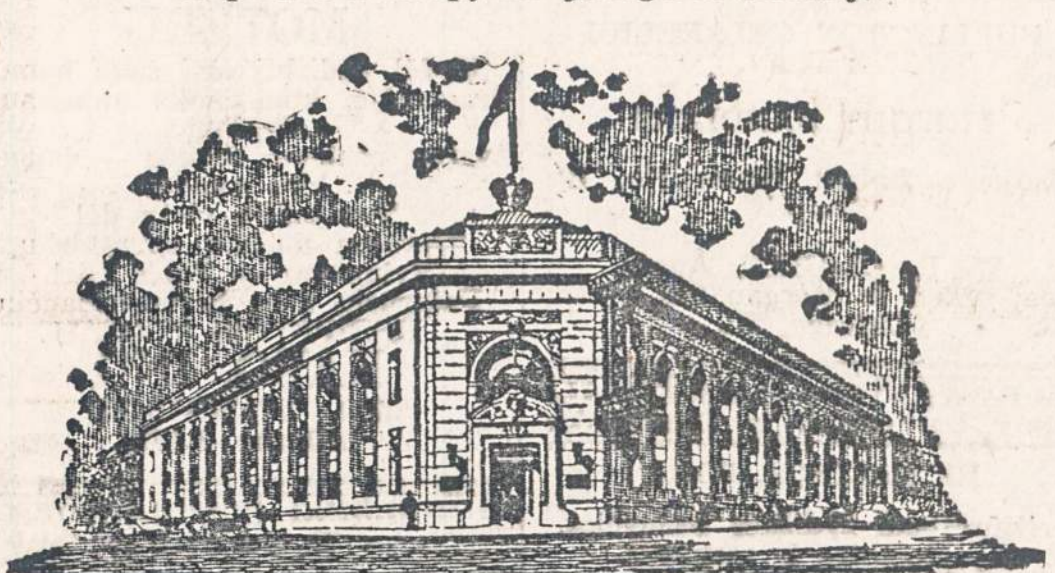
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. stoties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IS STOTIES
W. G. E. S.
5000 WATTS—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakaruškos
Tel.: HEMlock 4-2413.
7121 So. Rockwell Street, Chicago 29, Illinois

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$25,000,000. Atsargos fondas \$2,400,000.

Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoje.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

